

Total No. of Printed Pages—63

Subject Code : C4

B25-SS

(EN/AS/BN/BD/HN)

2 0 2 5

SOCIAL SCIENCE

Full Marks : 90

Pass Marks : 27

Time : 3 hours

Candidates shall note that each question will be multilingual, viz., in English / Assamese / Bengali / Bodo / Hindi medium, for their ready reference. In case of any discrepancy or confusion in the medium / version, the English version will be considered as the authentic version.

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

(2)

SECTION—A / ক—শাখা / ক—শাখা / क—बाहागो / खण्ड—क

Choose the correct answer of the following questions (From Q. No. 1 to Q. No. 45) : 1×45=45

তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা (প্রশ্ন নং 1-ৰ পৰা প্রশ্ন নং 45 লৈকে) :

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলোর শুদ্ধ উত্তরটি বেছে বার কৰো (প্রশ্ন নং 1-এৰ থেকে প্রশ্ন নং 45 পর্যন্ত) :

गाहायाव होनाय सौथिफोरनि गेर्बे फिननायख्रौ सायख'नानै दिहुन (सौथि नं 1 निफ्राय सौथि नं 45 सिम) :

नीचे दिए गए प्रश्नों के सही उत्तर का चयन करो (प्रश्न सं० 1 से प्रश्न सं० 45 तक) :

1. Which of the following statements are true about the Partition of Bengal in 1905?

১৯০৫ চনৰ বংগ বিভাজন সম্পৰ্কে তলৰ কোনকেইটা উক্তি সত্য ?

১৯০৫ সনের বংগ বিভাজন সম্পৰ্কে নীচের কোন্ উক্তিগুলো সত্য ?

1905 मायथाइनि बंग बोखावनायनि बागौ गाहायनि बबे बबे बिबुंथिया थार?

सन् 1905 में हुए बंग-विभाजन संबंधी कौन-से कथन सही हैं?

(i) It resulted in the second important political upheaval in India after the 1857 Revolt.

১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহৰ পিছত ই ভাৰতৰ ৰাজনৈতিক ইতিহাসৰ দ্বিতীয়টো উল্লেখনীয় ঘটনাৰ সূত্রপাত ঘটাইছিল।

১৮৫৭ সনের বিদ্রোহের পর এটি ভারতের রাজনৈতিক ইতিহাসের দ্বিতীয় উল্লেখনীয় ঘটনার সূত্রপাত করেছিল।

1857 मायथाइनि बिग्रायनायनि उनाव बेयो भारतनि राजख्रान्थियारि जाारिमिननि नैथि मख'जाथाव जाथाइ जादौमोन।

सन् 1857 के विद्रोह के बाद इसने भारतीय राजनीतिक इतिहास की दूसरी उल्लेखनीय घटना की शुरुआत की थी।

(ii) It was executed to suppress the growing national consciousness in Bengal.

ইয়াক বংগদেশৰ ক্ৰমবৰ্ধমান জাতীয় জাগৰণক মৰিমূৰ কৰিবলৈ কাৰ্যকৰী কৰা হৈছিল।

একে বংগদেশের ক্ৰমবৰ্ধমান জাতীয় জাগরণকে শেষ করতে কার্যকরী করা হয়েছিল।

बेख्रौ बंग हादरनि जाख्रांबोनो हमनाय हारिमायारि जांख्रिथाइख्रौ फोजोबस्रानो मावफुंनाय जादौमोन।

बंगाल में बढ़ते राष्ट्रीय जागरण को खत्म करने के लिए इसे लागू किया गया था।

(3)

(iii) Shillong was made the capital of Eastern Bengal and Assam.

শিলিঙক পূৰ্ববংগ আৰু অসমৰ ৰাজধানী কৰা হৈছিল।

শিলিঙকে পূৰ্ববংগ এবং অসমের রাজধানী কৰা হৈছিল।

शिलॉंगखी सान्जा बंग आरु आसामनि राजथावनि खालामनाय जादॉमोन।

पूर्व बंगाल और असम की राजधानी शिलांग को बनाया गया था।

(iv) It led to the Swadeshi Movement.

ই স্বদেশী আন্দোলনৰ সূত্রপাত ঘটাইছিল।

এটি স্বদেশী আন্দোলনের সূত্রপাত ঘটাইছিল।

बेयो गावहादरारि सोमावसारनायखी जुरिदॉमोन।

इसने स्वदेशी आंदोलन की शुरुआत की थी।

(a) (i), (ii), (iv)

(b) (i), (iii), (iv)

(c) (ii), (iii), (iv)

(d) (i), (ii), (iii), (iv)

2. Which of the following best explains why Gopal Krishna Gokhale returned his 'Knighthood' title to the British Government?

गोपाल कृष्ण गोखलेई ब्रिटिश् चरकारक 'नाईटहुड' उपाधि घुबाई दियाब कारणब सर्बोत्कृष्ट ब्याख्या तलब कोनटॉरे आगबतुईछे ?

गोपाल कृष्ण गोखले ब्रिटिश सरकारके 'नाईटहुड' उपाधिदि फेरत देओयार कारणगुलोर सर्बोत्कृष्ट ब्याख्या नीचेर कोनटि करछे ?

ग'पाल कृष्ण गखलेआ बृटिस सरकारनो 'नाइटहुड' बिमुंखी फिदिना होफिननाय जाहोननि साबसिन बेखेवथिनायखी गाहायनि बबे मोनसेया होदॉ ?

गोपाल कृष्ण गोखले द्वारा ब्रिटिश सरकार को 'नाइटहुड' की उपाधि वापस करने के कारण की सबसे उत्कृष्ट व्याख्या इनमें से कौन-से विकल्प ने की है ?

(a) He felt the British Government was failing to provide adequate governance.

ब्रिटिश् चरकारे यथोपयुक्त शासन प्रदानत ब्यर्थ हैछिल वुलि तेखेते भाबिछिल।

ब्रिटिश सरकार यथोपयुक्त शासन प्रदाने ब्यर्थ ह्येछिल बले तनि भेबेछिलेन।

बृटिस सरकारा नांगौबादि खुंथाइ होनायाव फेलें जादॉ होननानै बिथाडा सानदॉमोन।

उन्होंने सोचा कि ब्रिटिश सरकार की अच्छी शासन व्यवस्था नहीं है।

(b) He was dissatisfied with his position in the British administration.

ब्रिटिश् प्रशासन ब्यरह्यात पोरा स्थानक लै तेखेत असन्तुष्ट हैछिल।

ब्रिटिश प्रशासन ब्यबह्याय पाओया स्थान निये तनि असन्तुष्ट छिलेन।

बृटिस खुंथाइ राहायाव मोननाय मासिखी लानानै बिथाडा खुसि गैयि जादॉमोन।

वे ब्रिटिश शासन व्यवस्था में अपने पद को लेकर असंतुष्ट थे।

(4)

(c) He disagreed with the British policy of partitioning Bengal.

ব্রিটিছৰ বংগ বিভাজন নীতিৰ লগত তেওঁ অসম্মত হৈছিল।

ব্রিটিশের বংগ বিভাজন নীতির সাথে তিনি অসম্মত ছিলেন।

ब्रिटिसनि बंग बोखावनाय खान्धिर्जो बिथाडा गोसो गोरुबाखैमोन।

ब्रिटिश की बंग-विभाजन नीति को लेकर वे असहमत थे।

(d) He sought to retire from public life and focus on personal matters.

তেখেতে বাজত্বৰা জীৱনৰ পৰা সন্ন্যাস ল'ব বিচাৰিছিল আৰু ব্যক্তিগত কাম-কাজত মনোনিবেশ কৰিব খুজিছিল।

তিনি জনজীবন থেকে সন্ন্যাস নিতে চেয়েছিলেন এবং ব্যক্তিগত কাজকৰ্মে মনোনিবেশ করতে চেয়েছিলেন।

बिथाडा समाजारी जिउनिफ्राय आनज्रायनो नागिरदोमोन आरो गावारि खामानिफोराव गोसो होनो नागिरदोमोन।

वे सार्वजनिक जीवन से संन्यास लेना चाहते थे और निजी कामों में ध्यान देना चाहते थे।

3. Two statements are given in the question below as Assertion (A) and Reason (R). Read the statements and choose the correct option.

তলৰ প্ৰশ্নটোত দাবী (A) আৰু কাৰণ (R) হিচাপে দুটা উক্তি দিয়া হৈছে। উক্তিকেইটা পঢ়া আৰু শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা।

नीचेर प्रश्नटिते दबी (A) एवं कारण (R) हिसेबे दूटि उक्ति देओया हयेछे। उक्तिगुलो पडो एवं शुद्ध विकल्पटि बेछे वार करो।

गाहायनि सौनायाव दाबि (A) आरो जाहोन (R) महरै मोननै बिबुंथि होनाय जादों। बिबुंथिफोरखौ फराय आरो गेबें फिननायखौ सायख'नानै दिहनु।

नीचे के प्रश्न में अभिकथन (A) और कारण (R) के रूप में दो उक्तियाँ दी गई हैं। उक्तियों को पढ़ो और सही विकल्प का चयन करो।

Assertion (A) :

The Swadeshi Movement in India aimed to promote indigenous goods and reduce dependency on British products.

Reason (R) :

The Swadeshi Movement primarily aimed to protest against British taxes and government loans.

দাবী (A) : ভাৰতত হোৱা স্বদেশী আন্দোলনে থলুৱা সা-সামগ্ৰী বৃদ্ধি কৰিব বিচৰাৰ লগতে ব্রিটিছ সামগ্ৰীৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীলতা হ্রাস কৰিব বিচাৰিছিল।

काबण (R) : स्वदेशी आन्दोलने प्रधानतः ब्रिटिछर कब-काटल आक चबकारी खणर बिकरुद्धे प्रतिवाद कबाक लफ्य कबि लैछिल।

(5)

দাবী (A) : ভারতের স্বদেশী আন্দোলনের লক্ষ্য ছিল দেশী সামগ্রী ব্যবহার বৃদ্ধি করার সাথে সাথে ব্রিটিশ সামগ্রীর উপর নির্ভরশীলতা হ্রাস করা।

কারণ (R) : স্বদেশী আন্দোলনের প্রধান লক্ষ্য ছিল ব্রিটিশের কর-খাজনা এবং সরকারী ঋণের বিরুদ্ধে প্রতিবাদ করা।

দাবী (A) : ভারতীয় জানাঘাট গাভাহাদরারি সোমাবসারনায়া জায়গায়াইরি বেসাদ বাঁহোনো নাগিরনাযজোঁ লোগোসে বৃটিসনি বেসাদনি সায়াব সোনারানায়াখৌ খম খালামনো নাগিরদোঁমোন।

জাহোন (R) : গাভাহাদরারি সোমাবসারনায়া গুবৈয়ে বৃটিসনি খাজোনা আরো সরকারি দাহারনি বেখেয়াই সোমাবসারনায়াখৌ থাংখি মহরৈ লাদোঁমোন।

অধিকখন (A) : ভারত में हुए स्वदेशी आंदोलन द्वारा स्थानीय सामग्री की वृद्धि पर बल देने और ब्रिटिश सामग्री पर निर्भरता को कम करने पर बल दिया जाता था।

কারণ (R) : স্বদেশী আন্দোলন দ্বারা মুখ্যতঃ ব্রিটিশের কর-লগান এবং সরকারী ঋণের বিরুদ্ধে প্রতিবাদ করার লক্ষ্য রাখা গিয়েছিল।

(a) Both (A) and (R) are true; and (R) is the correct explanation of (A).

(A) আৰু (R) উভয়ে সত্য; আৰু (R), (A)ৰ শুদ্ধ ব্যাখ্যা।

(A) এবং (R) দুইটিই সত্য; এবং (R), (A)-এর শুদ্ধ ব্যাখ্যা।

(A) আরো (R) মোননৈবো থার; আরো (R) আ (A) নি গেবেঁ বেখেবথিনায়।

(A) और (R) दोनों सही हैं; और (R), (A) की सही व्याख्या है।

(b) (A) is true, but (R) is false.

(A) সত্য, কিন্তু (R) অসত্য।

(A) সত্য, কিন্তু (R) অসত্য।

(A) আ থার, নাথায় (R) আ থার নড়া।

(A) सही है, किन्तु (R) गलत है।

(c) Both (A) and (R) are true; but (R) is not the correct explanation of (A).

(A) আৰু (R) উভয়ে সত্য; কিন্তু (R), (A)ৰ শুদ্ধ ব্যাখ্যা নহয়।

(A) এবং (R) দুইটিই সত্য; কিন্তু (R), (A)-এর শুদ্ধ ব্যাখ্যা নয়।

(A) আরো (R) মোননৈবো থার; নাথায় (R) আ (A) নি গেবেঁ বেখেবথিনায় নড়া।

(A) और (R) दोनों सही हैं; किन्तु (R), (A) की सही व्याख्या नहीं है।

(d) (A) is false, but (R) is true.

(A) অসত্য, কিন্তু (R) সত্য।

(A) অসত্য, কিন্তু (R) সত্য।

(A) আ থার নড়া, নাথায় (R) আ থার।

(A) गलत है, किन्तु (R) सही है।

(6)

4. Who among the following edited a magazine *Vande Mataram* during Swadeshi Movement in India?

তলত দিয়াসকলৰ কোনে ভাৰতৰ স্বদেশী আন্দোলনৰ সময়ত 'বন্দে মাতৰম' নামৰ এখন আলোচনী সম্পাদনা কৰিছিল ?

নিম্নলিখিতদের মধ্যে কে ভাৰতের স্বদেশী আন্দোলনের সময় 'বন্দেমাতরম' নামের একটি পত্রিকা সম্পাদনা করেছিলেন ?

गाहायाव होनायफोरनि सोर सासेया भारतनि गावहादरारि सोमावसारनाय समाव 'बन्दे मातरम्' मुनि लाइसिखौ सुजुदोमोन?

इनमें से किसने भारतीय स्वदेशी आंदोलन के दौरान 'वंदे मातरम्' नामक पत्रिका का संपादन किया था?

(a) Arabinda Ghose

অৰবিন্দ ঘোষ
অৰবিন্দ ঘোষ
অৰবিন্দ ঘ'ষ
অৰবিন্দ ঘোষ

(b) Krishna Kumar Mitra

কৃষ্ণকুমাৰ মিত্ৰ
কৃষ্ণকুমাৰ মিত্ৰ
কৃষ্ণ কুমাৰ মিত্ৰ
কৃষ্ণ কুমাৰ মিত্ৰ

(c) Surendranath Banerjee

সুৰেন্দ্ৰনাথ বেনাৰ্জী
সুৰেন্দ্ৰনাথ ব্যাৰ্জী
সুৰেন্দ্ৰ নাথ বেনাৰ্জী
সুৰেন্দ্ৰনাথ বনৰ্জী

(d) Kumudini Mishra

কুমুদিনী মিশ্ৰ
কুমুদিনী মিশ্ৰ
কুমুদিনী মিশ্ৰ
কুমুদিনী মিশ্ৰ

5. Consider the following statements about the Non-Cooperation Movement. Which of the following options are correct about the Movement?

অসহযোগ আন্দোলনৰ বিষয়ে তলত দিয়া উক্তিকেইটা বিচাৰ কৰা। আন্দোলনটোৰ বিষয়ে তলত দিয়া বিকল্পবোৰৰ কোনটো বিকল্প শুদ্ধ ?

অসহযোগ আন্দোলনের বিষয়ে নিম্নপ্রদত্ত উক্তিগুলি বিচার কৰো। আন্দোলনটিৰ বিষয়ে নীচে দেওয়া বিকল্পগুলির কোনটি শুদ্ধ ?

हेफाजाब होयि सोमावसारनायनि बागै गाहायाव होनाय बिबुंथिफोरखौ गोसो हो। सोमावसारनायनि बागै गाहायाव होनायफोरनि बबे गेबै?

असहयोग आंदोलन के बारे में इन कथनों पर विचार करो। आंदोलन के संदर्भ में निम्नलिखित विकल्पों में से कौन-से सही हैं?

(i) Salt laws were challenged.

লোণ আইনৰ বিৰোধিতা কৰা হৈছিল।
লবণ আইনৰ বিৰোধিতা কৰা হৈছিল।
সংগ্ৰে আয়েননি বেৰেখা খ্বালামনায জাদোমোন।
নমক কানুন কা বিरोध किया गया था।

(7)

(ii) Students left government school.

ছাত্র-ছাত্রীসকলে চৰকাৰী বিদ্যালয় ত্যাগ কৰিছিল।

ছাত্র-ছাত্রীরা সরকারী বিদ্যালয় ত্যাগ কৰেছিল।

फरायसाफोरा सरकारि फरायसालि नागारदोंमोन।

छात्र-छात्राओं ने सरकारी विद्यालय छोड़ दिया था।

(iii) Unity among Hindus and Muslims.

হিন্দু আৰু মুছলমানৰ মাজত একতা।

হিন্দু ও মুসলমান সকলৰ মাজে একতা।

हिन्दु आरो मुसलमाननि गेजेराव खौसेथि।

हिन्दू और मुसलमान के बीच एकता थी।

(iv) Women did not participate.

মহিলাসকলে অংশগ্ৰহণ কৰা নাছিল।

মহিলাৰা অংশগ্ৰহণ কৰেননি।

आइजोफोरा बाहागो लायाखैमोन।

महिलाओं ने भाग नहीं लिया था।

(a) (i) and (iv)

(i) আৰু (iv)

(i) এবং (iv)

(i) आरो (iv)

(i) और (iv)

(b) (ii) and (iii)

(ii) আৰু (iii)

(ii) এবং (iii)

(ii) आरो (iii)

(ii) और (iii)

(c) (i) and (ii)

(i) আৰু (ii)

(i) এবং (ii)

(i) आरो (ii)

(i) और (ii)

(d) (i), (ii), (iii) and (iv)

(i), (ii), (iii) আৰু (iv)

(i), (ii), (iii) এবং (iv)

(i), (ii), (iii) आरो (iv)

(i), (ii), (iii) और (iv)

(8)

6. Which of the following were the provisions of the Indian Independence Act, 1947?

তলৰ কোনকেইটা ১৯৪৭ চনৰ ভাৰত স্বাধীন আইনৰ দফা আছিল ?

নীচের কোনগুলি ১৯৪৭ সনের ভারত স্বাধীন আইনের দফা ছিল ?

गाहायनि बबे बबे 1947 मायथाइनि भारत उदांमि आयेननि फारि (दफा) मोन?

इनमें से भारतीय स्वतंत्रता कानून, 1947 के प्रावधान क्या-क्या थे?

(i) India and Pakistan were to become independent on August 15, 1947.

১৯৪৭ চনৰ ১৫ আগষ্ট তাৰিখে ভাৰত আৰু পাকিস্তানে স্বাধীনতা লাভ কৰিব।

১৯৪৭ সনের ১৫ আগষ্ট তাৰিখে ভাৰত এবং পাকিস্তান স্বাধীনতা লাভ কৰবে।

1947 मायथाइनि 15 आगष्ट खालाराव भारत आरो पाकिस्ताना उदांमि मोनगोन।

15 अगस्त, 1947 को भारत और पाकिस्तान स्वतंत्रता प्राप्त करेंगे।

(ii) Each dominion was to have a Prime Minister appointed by the king.

প্রতিখন স্ব-শাসিত দেশতে বজাই নিযুক্তি দিয়া একোজনকৈ প্রধানমন্ত্রী থাকিব।

প্রতিটি স্ব-শাসিত দেশে রাজা দ্বারা নিযুক্ত একজন প্রধানমন্ত্রী থাকবে।

गंग्रोमबो गावखुंथाइ हादरावनो राजाया थिसननाय साफा साफा गाहाइ मन्त्रि थागोन।

प्रत्येक स्वतंत्र देश में राजा द्वारा नियुक्त एक प्रधानमंत्री रहेगा।

(iii) Two dominions of India and Pakistan were to be established, and their Constituent Assemblies were to decide whether to remain within the British Commonwealth of Nations or not.

ভাৰত আৰু পাকিস্তান নামেৰে দুখন স্ব-শাসিত দেশ গঠন কৰা হ'ব আৰু উক্ত দেশ দুখনৰ সংবিধান সভাই দেশ দুখনে ব্ৰিটিছ কমনৱেলথত যোগ দিব নে নিদিয়ে নিজাববীয়াকৈ সিদ্ধান্ত ল'ব।

ভাৰত এবং পাকিস্তান নামে দুটি স্ব-শাসিত দেশ গঠন কৰা হবে এবং উক্ত দেশ দুটির সংবিধান সভা দেশ দুটি ব্ৰিটিশ কমনৱেলথে যোগ দেবে কি না তা নিজেৰা সিদ্ধান্ত নেবে।

भारत आरो पाकिस्तान मुडै गनै गावखुंथाइआरि हादर दानाय जागोन आरो बै गनै हादरनि संबिजिद आफादा बे गनै हादरा ब्रिटिस कमनवेलथआव बाहागो लागोनना लाया गावनो थिरांथा लागोन।

भारत और पाकिस्तान नामक दो स्वतंत्र देशों का गठन होगा और उक्त देशों की संविधान सभाएँ ब्रिटिश कॉमनवेलथ में ये दोनों हिस्सा लेंगे या नहीं स्वयं निर्णय लेंगी।

(9)

- (iv) The Legislatures of both the dominions were restricted to making laws only under the supervision of the British Parliament.

দুয়োখন দেশৰ বিধানমণ্ডলে কেৱল ব্ৰিটিছ সংসদৰ তত্ত্বাবধানতহে আইন প্ৰণয়ন কৰাৰ ক্ষমতা লাভ কৰিব।

দুটি দেশেৰ বিধানমণ্ডল কেবল ব্ৰিটিশ সংসদেৰ তত্ত্বাবধানেই আইন প্ৰণয়ন কৰাৰ ক্ষমতা লাভ কৰবে।

गुनैबो हादरनि आयेन आफादा बृटिस संसदनि नायसंनायावसो आयेन दानायनि गोहो मोनगोन।

दोनो देशों के विधानमंडल केवल ब्रिटिश संसद के तत्वावधान में ही कानून बनाने की क्षमता प्राप्त करेंगे।

(a) (i) and (ii)	(b) (i) and (iii)
(i) আৰু (ii)	(i) আৰু (iii)
(i) এবং (ii)	(i) এবং (iii)
(i) आरो (ii)	(i) आरो (iii)
(i) और (ii)	(i) और (iii)
(c) (i) and (iv)	(d) (ii) and (iv)
(i) আৰু (iv)	(ii) আৰু (iv)
(i) এবং (iv)	(ii) এবং (iv)
(i) आरो (iv)	(ii) आरो (iv)
(i) और (iv)	(ii) और (iv)

7. Arrange the following historical events following the sequence they occurred from old to new :

সংঘটিত হোৱাৰ ক্ৰম অনুসৰি পুৰণিৰ পৰা নতুনলৈ তলত দিয়া ঐতিহাসিক ঘটনাসমূহ সজোৱা :

संघटित हुंयार क्ৰममते पुरनो थेके नतून अनुसारे निम्नप्रदत्त ऐतिहासिक घटनाগুলো सजाओ :

जाथाइनि फारि बादिथै गोजामनिफ्राय गोदानसिम गाहायाव होनाय जारिमिनारि जाथायफोरखौ सजाय :

निम्नलिखित ऐतिहासिक घटनाओं को प्राचीन से नवीन के क्रम में सजाओ :

(i) August Revolution	(ii) Direct Action Day
আগষ্ট বিপ্লৱ	প্ৰত্যক্ষ দাবী দিবস
আগষ্ট বিপ্লব	প্ৰত্যক্ষ দাবী দিবস
आगष्ट जांख्रिथाइ	गोथों दाबि सान
अगस्त आंदोलन	प्रत्यक्ष कार्रवाई दिवस

(10)

(iii) Simon Commission ছাইমন কমিছন সাইমন কমিশন সাউমন কমিসন সাউমন কমীশন	(iv) Demand for Complete Independence পূৰ্ণ স্বৰাজৰ দাবী পূৰ্ণ স্বৰাজের দাবী আবু গাবখুঁথাইনি দাবি पूर्ण स्वराज की माँग
(a) (i) → (ii) → (iii) → (iv)	(b) (iii) → (iv) → (ii) → (i)
(c) (i) → (ii) → (iv) → (iii)	(d) (iii) → (iv) → (i) → (ii)

8. Choose the correct option based on the following Assertion (A) and Reason (R) :

তলত দিয়া দাবী (A) আৰু কাৰণ (R) ৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা :
নীচে দেওয়া দাবী (A) এবং কারণ (R)-এর উপর ভিত্তি করে শুদ্ধ বিকল্পটি বেছে বার
করো :

गाहायाव होनाय दाबि (A) आरो जाहोन (R) नि सायाव बिथा खालामनानै गेबें फिननायखौ
सायख'नानै दिह्न :

निम्नलिखित अभिकथन (A) और कारण (R) के आधार पर सही विकल्प का चयन करो :

Assertion (A) :

In the last decades of the 19th century, Assam witnessed a series of peasant revolts.

Reason (R) :

Peasants organized themselves through the Raji Mels.

দাবী (A) : উনবিংশ শতিকাৰ শেষৰ দশককেইটাত অসমত এলানি কৃষক বিদ্রোহ
সংঘটিত হৈছিল।

কাৰণ (R) : কৃষকসকলে ৰাইজ মেলসমূহৰ জৰিয়তে নিজকে সংগঠিত কৰিছিল।

দাবী (A) : উনবিংশ শতাব্দীৰ শেষ দশকটিতে অসমে অনেকগুলি কৃষক আন্দোলন
সংঘটিত হয়েছিল।

কাৰণ (R) : কৃষকসকল ৰাইজমেল দ্বাৰা সংঘটিত হয়েছিল।

দাবি (A) : जिगु जौथाइनि उनथिनि जिथाइफोराव आसामाव सिरिसे आबादारि
बिग्रायनाय जादौमोन।

जाहोन (R) : आबादारिफोरा राइजोनि मेलफोरनि गेजेरजौ गावसोरखौ जथायदौमोन।

अभिकथन (A) : उन्नीसवीं सदी के अंतिम दशकों में असम में लंबे समय तक कृषक विद्रोह
हुआ था।

कारण (R) : कृषकों ने जनसभाओं के जरिए अपने को संगठित किया था।

(a) (A) is true, but (R) is false.

(A) সত্য, কিন্তু (R) অসত্য।

(A) सत्य, किन्तु (R) असत्य।

(A) आ थार, नाथाय (R) आ थार नडा।

(A) सही है, किन्तु (R) गलत है।

(11)

(b) (A) is false, but (R) is true.

(A) असत्य, किन्तु (R) सत्य।

(A) असत्य, किन्तु (R) सत्य।

(A) आ थार नडा, नाथाय (R) आ थार।

(A) गलत है, किन्तु (R) सही है।

(c) Both (A) and (R) are true; and (R) is the correct explanation of (A).

(A) আৰু (R) উভয়ে সত্য; আৰু (R), (A)ৰ শুদ্ধ ব্যাখ্যা।

(A) এবং (R) দুইটিই সত্য; এবং (R), (A)-এর শুদ্ধ ব্যাখ্যা।

(A) আরো (R) মোननैबो थार; आरो (R) आ (A) नि गेबें बेखेवथि।

(A) और (R) दोनों सही हैं; और (R), (A) की सही व्याख्या है।

(d) Both (A) and (R) are true; but (R) is not the correct explanation of (A).

(A) আৰু (R) উভয়ে সত্য; কিন্তু (R), (A)ৰ শুদ্ধ ব্যাখ্যা নহয়।

(A) এবং (R) উভয়ে সত্য; কিন্তু (R), (A)-এর শুদ্ধ ব্যাখ্যা নয়।

(A) আরো (R) मोननैबो थार; नाथाय (R) आ (A) नि गेबें बेखेवथि नडा।

(A) और (R) दोनों सही हैं; किन्तु (R), (A) की सही व्याख्या नहीं है।

9. How did the British Government's treatment of the leaders of the revolt of Manipur affect subsequent resistance movements in the region?

মণিপুরৰ বিদ্রোহৰ নেতাসকলৰ ক্ষেত্ৰত ব্ৰিটিছ চৰকাৰে লোৱা ব্যৱস্থাই অঞ্চলটোত পৰৱৰ্তী কালৰ প্ৰতিবাদী সংগ্ৰামক কেনেদৰে প্ৰভাৱিত কৰিছিল ?

মণিপুরেৰ বিদ্রোহী নেতাসকলেৰ ক্ষেত্ৰে ব্ৰিটিশ সৰকাৰ দ্বাৰা নেওয়া ব্যবস্থা অঞ্চলটিতে পৰৱৰ্তী কালৰ প্ৰতিবাদী সংগ্ৰামকে কীভাবে প্ৰভাৱিত কৰেছিল ?

मणिपुरनि ब्रिग्रायनाथनि दैदेनगिरिफोरनि फारसे बृटिस सरकारा आजावनाथ राहाया बे ओन्सोलाव उननि समाव बेरेखा सोमावसारनायाव मा रोखोमनि गोहोम खोख्लैदोमोन?

मणिपुर के विद्रोह के नेताओं के क्षेत्र में ब्रिटिश सरकार की व्यवस्था ने परवर्ती समय में उस क्षेत्र में प्रतिवादी आंदोलन को कैसे प्रभावित किया था?

(a) It encouraged further resistance by demonstrating that British authority could be contested.

ব্ৰিটিছৰ কৰ্তৃত্বক প্ৰত্যাহ্বান জনাব পাৰি বুলি বুজিব পাৰি ই আৰু অধিক প্ৰতিবাদী ব্যৱস্থা লোৱাত উৎসাহ যোগাইছিল।

ব্ৰিটিশেৰ কৰ্তৃত্বকে প্ৰত্যাহ্বান জানানো সম্ভৱ বলে বুঝতে পেরে এটি আরো অধিক মাত্ৰায় প্ৰতিবাদী কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰতে উৎসাহ প্ৰদান কৰেছিল।

बृटिसनि गोहोखी फेर फाथिनो हागौ होनना बुजिनो हानानै बे आरोबाव बांसिनै ब्रिग्रायारि लामा लानो थुलुंगा होदोमोन।

ब्रिटिश सत्ता को चुनौती दी जा सकती है, यह सोचकर प्रतिवादी व्यवस्था में अधिक उत्साह जगा था।

(12)

- (b) It led to a decline in local resistance due to increased repression.

বৰ্ধিত দমনমূলক ব্যৱস্থাই স্থানীয় প্ৰতিবাদৰ মাত্ৰা হ্রাস কৰিছিল।

বৰ্ধিত দমনমূলক ব্যৱস্থাৰ জন্য স্থানীয় প্ৰতিবাদেৰ মাত্ৰা হ্রাস পেয়েছিল।

बांदेनाय गादबारि राहाया जायगायारि बिग्रायनायनि बिबांखौ खम खालामदोंमोन।

बढ़ती दमनकारी नीतियों ने स्थानीय प्रतिवाद को कम किया था।

- (c) It created a sense of cooperation between British authorities and local leaders.

ই ব্ৰিটিছ কৰ্তৃপক্ষ আৰু স্থানীয় নেতাসকলেৰ মাজত সহযোগিতাৰ মনোভাৱ সৃষ্টি কৰিছিল।

এটি ব্ৰিটিশ কৰ্তৃপক্ষ এবং স্থানীয় নেতাসকলেৰ মাঝে সহযোগিতাৰ মনোভাৱ সৃষ্টি কৰেছিল।

बेयो ब्रिटिस बिबानगिरि आरो जायगायारि दैदेनगिरिफोरनि गेजेराव मदद होलायनाय गोसो सोमजिहोदोंमोन।

इसने ब्रिटिश सत्ता और स्थानीय नेताओं के बीच सहभागिता की भावना बढ़ायी थी।

- (d) It did not have any significant impact on future resistance movements.

ভবিষ্যতৰ প্ৰতিবাদী আন্দোলনসমূহৰ ওপৰত ইয়াৰ কোনো গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰভাৱ পৰা নাছিল।

ভবিষ্যতেৰ প্ৰতিবাদী আন্দোলনসমূহেৰ উপৰ এৰ কোনো গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰভাৱ পড়েনি।

इयुननि बिग्रायारि सोमावसारनायफोराव बेनि जेबो गोनां गोहोम गोग्लैयाख्रैमोन।

भविष्य के प्रतिवादी आंदोलनों पर इसका कुछ महत्वपूर्ण प्रभाव नहीं पड़ा था।

10. According to Heramba Kanta Borpujari, several Brahmin Purohites of Upper Assam joined the 1857 Revolt. Which was the correct reason for it?

হেৰম্বকান্ত বৰপূজাৰীৰ মতে, উজনি অসমৰ ভালেমান ব্ৰাহ্মণ পুৰোহিতে ১৮৫৭ চনৰ বিদ্ৰোহত যোগ দিছিল। ইয়াৰ শুদ্ধ কাৰণটো কি আছিল?

হেৰম্বকান্ত বৰপূজাৰীৰ মতে, উচ্চ অসমেৰ বেষ কয়েকজন ব্ৰাহ্মণ পুৰোহিত ১৮৫৭ সনেৰ বিদ্ৰোহে যোগ দিয়েছিলে। এৰ শুদ্ধ কাৰণটি কী ছিল?

हेरम्बकान्त बरपुजारीनि बादिब्ला, खर'सा आसामनि गोबां ब्राह्मण पुरहितफोरा 1857 मायथाइनि बिग्रायनायाव बाहागो लादोंमोन। बेनि थार जाहोना मामोन?

हेरम्बकांत बरपुजारी के अनुसार, ऊपरी असम के अनेक ब्राह्मण पुरोहितों ने सन् 1857 के विद्रोह में हिस्सा लिया था। इसका सही कारण क्या था?

- (a) They supported the cause of Ahom aristocracy.

तेउँलोकै आहोम अभिजात श्रेणीटोक समर्थन जनाईছিল।

ताँरा आहोम अभिजात श्रेणीटिके समर्थन जानियेছিলे।

बिसोर आहमफोरनि अभिजात (मानगोनां) थाखोखौ मदद होदोंमोन।

उन्होंने आहोम अभिजात वर्ग को समर्थन दिया था।

(13)

(b) They lost their jobs after the British annexation of Assam.

ব্ৰিটিছসকলে অসম দখল কৰাৰ পিছত তেওঁলোকে তেওঁলোকৰ জীৱিকা হেৰুৱাইছিল।

ব্ৰিটিছৱা অসম দখল কৰাৰ পৰে তাঁৱা তাঁদেৰ জীৱিকা হাৰিয়েছিলে।

বৃটিসফোৱা আসামখৌ দখল খালামনায়নি উনাব বিসোৱ জিউৱাহা গোমাজাদৌমোন।

ব্ৰিটিছৌ নে জব অসম কো প্ৰাম ক্ৰিয়া উসকে বাদ উন পুৰোহিতৌ নে অপনী জীৱিকা খৌ দী থী।

(c) The British took away their excess Lakheraj (revenue-free) lands.

ব্ৰিটিছসকলে তেওঁলোকৰ হাতৰ পৰা লাখেৰাজ (নিষ্কৰ) ভূমিৰ অতিৰিক্তখিনি কাঢ়ি লৈছিল।

ব্ৰিটিছৱা তাঁদেৰ হাত থেকে লাখেৰাজ (নিষ্কৰ) ভূমিৰ অতিৰিক্ত জমি জোৱ কৰে কেড়ে নিয়েছিল।

বৃটিসফোৱা বিসোৱনি আখ্ৰাইনিফ্ৰায় লাখেৰাজ (খাজোনা হোনাডি) হানি বাঁদেৰ বাহাগোখৌ সেনানৈ লাডৌমোন।

ব্ৰিটিছৌ নে উনকে হাথৌ সে লাখেৰাজ (নিষ্কৰ) ভূমি কা অতিৰিক্ত হিঙ্গসা ঙ্গীন লিয়া থা।

(d) They wanted to free India from the British.

তেওঁলোকে ব্ৰিটিছৰ পৰা ভাৰতক স্বাধীন কৰিব বিচাৰিছিল।

তাঁৱা ব্ৰিটিছেশেৰ হাত থেকে ভাৰতকে স্বাধীন কৰতে চেয়েছিলে।

বিসোৱ বৃটিসফোৱনিফ্ৰায় ভাৰতখৌ উদাং খালামনৌ নাগিৱদৌমোন।

ব্ৰিটিছৌ সে বে ভাৰত কো স্বতন্ত্ৰ কৰানা চাহতে থে।

11. The consumption of Abkari opium in Assam fell from 1615 maunds in 1920–21 to 993 maunds in 1922–23. Which of the following statements correctly explains the fall in the consumption of opium?

অসমত আবকাৰী কানিৰ সেৱন ১৯২০–২১ বৰ্ষত ১৬১৫ মোনৰ পৰা হ্ৰাস হৈ ১৯২২–২৩ বৰ্ষত ৯৯৩ মোন হৈছিলগৈ। তলৰ কোনটো বিৱৰণে কানিৰ সেৱন হ্ৰাস হোৱাৰ কথা শুদ্ধভাৱে ব্যাখ্যা কৰিছে?

অসমে আবকাৰী আফিমৰ সেৱন ১৯২০–২১ বৰ্ষে ১৬১৫ মন থেকে হ্ৰাস পেয়ে ১৯২২–২৩ বৰ্ষে ৯৯৩ মন হয়েছিল। নীচে देওয়া विवरणগুলো থেকে কোনটি आफिमर सेवन ह्रास होयार कथा शुद्धभावे व्याख्या करेछे?

(14)

आसामाव कानि बाहायनाया 1920-1921 मायथाइआव 1615 म'ननिफ्राय खमायनानै 1922-1923 मायथाइआव 993 म'न जाहैदोमोन। गाहायनि बबे मोनसे फोरमायथिनाया कानि बाहायनाया खम जानायनि बाथ्राखौ गेबेडै बेखेवथिदों?

असम में आबकारी अफीम सेवन, वर्ष 1920-1921 में 1615 मन से कम करके वर्ष 1922-1923 में 993 मन किया गया था। इनमें से कौन-सा कथन अफीम सेवन कम किए जाने की पुष्टि सही रूप से करता है?

(a) The British Government recognising the ill effects of opium consumption restricted its sale.

कानि सेवनर कूप्रभावर कथा स्वीकार कबि ब्रिटिश् चबकाबे इयाब बिक्री सीमित कबिछिल।

आफिम सेवनर कूप्रभावर कथा स्वीकार करे ब्रिटिश सरकार एर बिक्री सीमित करेछिल।

कानि बाहायनायनि गात्रि फिथाइनि बाथ्राखौ गनायनानै ब्रिटिस सरकारा बेनि फाननायखौ खम खालामदोमोन।

ब्रिटिश सरकार ने अफीम सेवन के दुष्प्रभाव की बात स्वीकार करते हुए इसकी बिक्री को सीमित किया था।

(b) People understood the ill effects of opium consumption.

बाईजे कानि सेवनर कूप्रभावर कथा बुजि पाईछिल।

जनसाधारण आफिम सेवनर कूप्रभाव बुझते पेरैछिल।

राइजोफोरा कानि बाहायनायनि गात्रि फिथाइनि बाथ्राखौ बुजि मोनदोमोन।

जनता अफीम सेवन के दुष्परिणाम की बात को समझ पाई थी।

(c) There was fall in demand for opium among the people.

बाईजर माजत कानिब चाहिदा ह्रास पाईछिल।

जनसाधारणर मध्ये आफिमर चाहिदा ह्रास पेयेछिल।

राइजोफोरनि गेजेराव कानिनि गोनांथिया खम जादोमोन।

जनता के बीच अफीम की माँग कम हुई थी।

(d) Vigorous anti-opium campaign led by the Congress workers.

कंग्रेष् कर्मिसकलर नेतृत्वत ग्रहण कबा सबल कानि-बिरोधी कार्यपछा।

कंग्रेस कर्मिसकलर नेतृत्वे ग्रहण कबा जोरदार आफिम-बिरोधी कार्यपछा।

कंग्रेस मावथिफोरनि दैदेननायाव गोखों कानि बेरेखा हाबाफारि आजावदोमोन।

काँग्रेस कार्यकर्ताओं के नेतृत्व में अफीम के खिलाफ कड़ा विरोध हुआ था।

(15)

12. From the following options, choose the programme and the freedom movement led by Mahatma Gandhi, in which Leeladhar Baruah from Assam joined.

তলৰ বিকল্পবোৰৰ পৰা, মহাত্মা গান্ধীয়ে নেতৃত্ব দিয়া কাৰ্যসূচীটো আৰু স্বাধীনতা আন্দোলনটো বাছি উলিওৱা য'ত অসমৰ পৰা লীলাধৰ বৰুৱাই যোগ দিছিল।

নীচের বিকল্পগুলি থেকে মহাত্মা গান্ধী নেতৃত্ব দেওয়া কার্যসূচীটি এবং স্বাধীনতা আন্দোলনটি বেছে নাও যেখানে অসম থেকে লীলাধৰ বৰুৱা যোগ দিয়েছিলেন।

गाहायाव होनायफोरनिफ्राय महात्मा गान्धीया दैदेननाय हाबाफारिखौ आरो उदांमि सोमावसारनायखौ सायख'नानै दिहुन जेराव आसामनिफ्राय लीलाधर बरुवाया बाहागो लार्दोमोन।

इन विकल्पों में से महात्मा गाँधी के नेतृत्व में हुए स्वतंत्रता आंदोलन और सही कार्यक्रम को चुनो जहाँ असम से लीलाधर बरुवा ने हिस्सा लिया था।

- (a) Dandi March, Non-Cooperation Movement

ডাণ্ডি যাত্ৰা, অসহযোগ আন্দোলন

ডাণ্ডি যাত্ৰা, অসহযোগ আন্দোলন

डान्दि हान्थिनाय, हेफाजाब होयै सोमावसारनाय

दांडी यात्रा, असहयोग आंदोलन

- (b) Dandi March, Civil Disobedience Movement

ডাণ্ডি যাত্ৰা, আইন অমান্য আন্দোলন

ডাণ্ডি যাত্ৰা, আইন অমান্য আন্দোলন

डान्दि हान्थिनाय, आयेन मानियै सोमावसारनाय

दांडी यात्रा, सविनय अवज्ञा आंदोलन

- (c) Collection of funds through Tilak Swarajya Fund, Non-Cooperation Movement

তিলক স্বৰাজ্য পুঁজিৰ মাধ্যমেৰে পুঁজি সংগ্ৰহ, অসহযোগ আন্দোলন

तिलक स्वराज्य पूंजिर् माध्यमे पूंजि संग्रह, असहयोग आन्दोलन

तिलक गावहादरारि थुब्लिनि गेजेरजौ रां बुथुमनाय, हेफाजाब होयै सोमावसारनाय

तिलक स्वराज निधि के जरिए धन संग्रह, असहयोग आंदोलन

- (d) Historic August Meeting in Bombay, Quit India Movement

বোম্বাইৰ ঐতিহাসিক আগষ্ট সভা, ভাৰত ত্যাগ আন্দোলন

बोम्बাই-एर ऐतिहासिक आगष्टि सभा, भारत त्याग आन्दोलन

बम्बाइनि जारिमिनारि आगष्टि जथुमनाय, भारत नागार सोमावसारनाय

बॉम्बे की ऐतिहासिक अगस्त सभा, भारत छोड़ो आंदोलन

(16)

13. Match the following and choose the correct answer :

(i) Ambikagiri Raychoudhury	(a) Gyan Pradayini Sabha
(ii) Padmanath Gohain Baruah	(b) Bandini Bharat
(iii) Lakshminath Bezbarua	(c) Ahom Sabha
(iv) Anandaram Dhekial Phukan	(d) Been Boragi

তলত দিয়াবোৰ মিলোৱা আৰু শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

(i) অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰী	(a) জ্ঞান প্ৰদায়িনী সভা
(ii) পদ্মনাথ গোহাঁইবৰুৱা	(b) বন্দিনী ভাৰত
(iii) লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা	(c) আহোম সভা
(iv) আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকন	(d) বীণ ব'ৰাগী

নীচে দেওয়াগুলো মেলাও এবং शुद्ध উত্তৰটি বেছে নাও :

(i) অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰী	(a) জ্ঞান প্ৰদায়িনী সভা
(ii) পদ্মনাথ গোহাঁইবৰুৱা	(b) বন্দিনী ভাৰত
(iii) লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা	(c) আহোম সভা
(iv) আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকন	(d) বীণ ব'ৰাগী

गाहायाव होनायफोरखौ गोरुबहो आरु गेबे फिननायखौ सायख'नानै दिहुन :

(i) अम्बिकागिरी रायचौधुरी	(a) ज्ञान प्रदायिनी सभा
(ii) पद्मनाथ ग'हाइबरुवा	(b) बन्दिनी भारत
(iii) लक्ष्मीनाथ बेजबरुवा	(c) आह'म सभा
(iv) आनन्दराम ढेकियाल फुकन	(d) बीन ब'रागी

इन दोनो खंडों का मिलान करके सही उत्तर लिखो :

(i) अम्बिकागिरी रायचौधुरी	(a) ज्ञान प्रदायिनी सभा
(ii) पद्मनाथ गोहाई बरुवा	(b) बन्दिनी भारत
(iii) लक्ष्मीनाथ बेजबरुवा	(c) आहोम सभा
(iv) आनन्दराम ढेकियाल फुकन	(d) बीण बरागी

(a) (i)→(b), (ii)→(c), (iii)→(d), (iv)→(a)

(b) (i)→(d), (ii)→(a), (iii)→(c), (iv)→(b)

(c) (i)→(b), (ii)→(c), (iii)→(a), (iv)→(d)

(d) (i)→(d), (ii)→(a), (iii)→(b), (iv)→(c)

(17)

14. Which of the following is true about the Gandhara style?

গান্ধাৰ শৈলী সম্পৰ্কে তলৰ কোনটো শুদ্ধ ?

গান্ধাৰ শৈলী সম্পৰ্কে নীচের কোনটি শুদ্ধ ?

गान्धार आदबनि बागै गाहायनि बबे सैथो?

गांधार शैली के विषय में इनमें से कौन-सा सही है?

(a) The central theme was the Hindu deities.

মুখ্য বিষয়বস্তু আছিল হিন্দু দেৱ-দেৱীসকল।

মুখ্য বিষয়বস্তু ছিল হিন্দু দেব-দেবীসকল।

गुबै आयदाया हिन्दु मोदाइ-मोदाइजोफोरमोन।

मुख्य विषयवस्तु हिन्दू देव-देवियाँ थी।

(b) It was developed mainly in Western Uttar Pradesh.

ইয়াৰ বিকাশ প্রধানতঃ পশ্চিম উত্তৰ প্ৰদেশত হৈছিল।

এৰ বিকাশ প্রধানত পশ্চিম উত্তৰ প্ৰদেশে হয়েছিল।

बेनि जौगानाया गुबैयै सोनाब उत्तर प्रदेशआव जादोंमोन।

इसका विकास मुख्यतः पश्चिम उत्तर प्रदेश में हुआ था।

(c) It was influenced by the Mathura style only.

ই কেৱল মথুৰা শৈলীৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হৈছিল।

এটি কেবল মথুৰাশৈলী দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হয়েছিল।

बेयो मथुरा आदबजौल' गोहोम गोम्लैजादोंमोन।

यह केवल मथुरा शैली से प्रभावित हुई थी।

(d) It is associated with the Greco-Roman style.

ই গ্ৰীক-ৰোমান শৈলীৰ সৈতে সম্পৰ্কিত।

এটি গ্ৰীক-ৰোমান শৈলীৰ সঙ্গে সম্পৰ্কিত।

बेयो ग्रीक-र'मान आदबजौ सोमोन्दो गोनां।

यह ग्रीक-रोमन शैली से संबंधित है।

15. How does the cultural heritage of India reflect its historical diversity?

ভাৰতবৰ্ষৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যই ইয়াৰ ঐতিহাসিক বিচিত্ৰতাক কেনেদৰে প্ৰতিফলিত কৰে ?

ভাৰতবৰ্ষৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য এৰ ঐতিহাসিক বিচিত্ৰতাকে কীভাবে প্ৰতিফলিত কৰে ?

भारतनि हारिमुवारि गोदोमिना बेनि जारिमिनारि गोरोबलायैखौ माबादियै बेरखांहोयो?

भारत की सांस्कृतिक धरोहरों ने अपनी ऐतिहासिक विविधता को किस प्रकार प्रतिबिंबित किया है?

(a) Through uniform political history

একেধৰণৰ ৰাজনৈতিক ইতিহাসৰ যোগেদি

একই ধৰনেৰ ৰাজনৈতিক ইতিহাসেৰ দ্বাৰা

एखे रोखोमनि राजखान्थियारि जारिमिननि गेजेरजौ

एक ही प्रकार के राजनीतिक इतिहास के जरिए

(b) Through various languages, festivals and arts representing different regions

বেলেগ বেলেগ অঞ্চলক প্ৰতিনিধিত্ব কৰা বিভিন্ন ভাষা, উৎসৱ আৰু শিল্প-কলাৰ জৰিয়তে

भिन्न भिन्न अঞ্চले प्रतिनिधित्व कर्ना विभिन्न भाषा, उत्सव ओ शिल्प-कलार द्वारा

गुबुन गुबुन ओन्सोलखौ दिन्थिग्रा गुबुन गुबुन राव, फोरबो आरो शिल्प-आरिमुनि गेजेरजौ

विभिन्न क्षेत्रों का प्रतिनिधित्व करने वाली विभिन्न भाषाओं, त्योहारों और कला के जरिए

(c) Through a unified national language

এটা একীভূত জাতীয় ভাষাৰ জৰিয়তে

एकटि एकीभूत जतीय भाषार द्वारा

मोनसे जथाइ हारिमायारि रावनि गेजेरजौ

एक एकिकृत राष्ट्रीय भाषा के जरिए

(d) Through a single style of architecture

কেৱল এবিধ স্থাপত্য শৈলীৰ জৰিয়তে

केवल एकटि स्थापत्य शैलीर द्वारा

रोखोमसेल' बुमिनसार आदबनि गेजेरजौ

केवल एक स्थापत्य शैली के जरिए

16. Match the following and choose the correct answer :

(i) Kathakali

(a) Andhra Pradesh

(ii) Bharatnatyam

(b) Kerala

(iii) Kathak

(c) Tamil Nadu

(iv) Kuchipudi

(d) Northern India

(19)

তলত দিয়াবোৰ মিলোৱা আৰু শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

(i) কথাকলি	(a) অন্ধপ্রদেশ
(ii) ভাৰতনাট্যম	(b) কেৰালা
(iii) কথক	(c) তামিল নাড়ু
(iv) কুচীপুড়ী	(d) উত্তৰ ভাৰত

নীচে দেওয়াগুলো মেলাও এবং শুদ্ধ উত্তরটি বেছে নাও :

(i) কথাকলি	(a) অন্ধপ্রদেশ
(ii) ভাৰতনাট্যম	(b) কেৰালা
(iii) কথক	(c) তামিলনাড়ু
(iv) কুচীপুড়ী	(d) উত্তৰ ভাৰত

गाहायाव होनायफोरखौ गोरोबहो आरो गेर्बे फिननायखौ सायख'नानै दिहुन :

(i) কথাকলি	(a) অন্ধপ্রদেশ
(ii) ভাৰতনাট্যম	(b) কেৰালা
(iii) কথক	(c) তামিলনাড়ু
(iv) কুচীপুড়ী	(d) সাহা ভাৰত

इनका मिलान करो और सही उत्तर लिखो :

(i) কথাকলী	(a) আন্ধ্র प्रदेश
(ii) ভাৰতনাট্যম	(b) কেৰল
(iii) কথক	(c) তামিলনাড়ু
(iv) কুচীপুড়ী	(d) উত্তৰ ভাৰত

(a) (i)→(b), (ii)→(c), (iii)→(d), (iv)→(a)	
(b) (i)→(b), (ii)→(d), (iii)→(a), (iv)→(c)	
(c) (i)→(c), (ii)→(a), (iii)→(b), (iv)→(d)	
(d) (i)→(a), (ii)→(c), (iii)→(d), (iv)→(b)	

17. Two statements are given in the question below as Assertion (A) and Reason (R). Read the statements and choose the correct option :

তলৰ প্ৰশ্নটোত দাবী (A) আৰু কাৰণ (R) হিচাপে দুটা উক্তি দিয়া হৈছে। উক্তিকেইটা পঢ়া আৰু শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা :

নীচৰ প্ৰশ্নটিতে দাবী (A) এবং कारण (R) হিসেবে দুটি উক্তি দেওয়া হয়েছে। উক্তিগুলি পড়ো এবং শুদ্ধ বিকল্পটি বেছে বার করো :

गाहायनि सौनायाव दाबि (A) आरो जाहोन (R) महर्दै मोननै बिबुंथि होनाय जादों। बिबुंथिफोरखौ फराय आरो गेर्बे फिननायखौ सायख'नानै दिहुन :

(20)

नीचे के प्रश्न में अभिकथन (A) और कारण (R) के रूप में दो उक्तियाँ दी गई हैं। इन्हें पढ़ो और सही विकल्प का चयन करो :

Assertion (A) :

During the Indus Valley Civilization, diverse ways of worshipping were observed, and various deities were worshipped by the people.

Reason (R) :

The ancient religious tradition of India accepted the principle of tolerance, co-existence, and assimilation among new traditions or religions.

दावी (A) : सिन्धु उपत्यकाৰ ধৰ্ম ব্যৱহাৰত উপাসনাৰ ভিন্ন পছাৰ লগতে উপাস্য দেৱতাৰো বিবিধতা দেখা যায়।

কাৰণ (R) : ভাৰতৰ প্ৰাচীনতম ধৰ্মীয় পৰম্পৰাই নতুন নতুন বিশ্বাস, ৰীতি-নীতিৰ ক্ষেত্ৰত সহনশীলতা, সহবৰ্তিতা আৰু সংমিশ্ৰণৰ এক উদাৰ নীতি গ্ৰহণ কৰিছিল।

दावी (A) : सिन्धु उपत्यकाৰ धर्म व्यवहारत उपसनाৰ ভিন্ন পছাৰ সাথে উপাস্য দেবতাৰও ভিন্নতা দেখা যায়।

কাৰণ (R) : ভাৰতৰ প্ৰাচীনতম ধৰ্মীয় পৰম্পৰাৰ নতুন নতুন বিশ্বাস, ৰীতি-নীতিৰ ক্ষেত্ৰে সহনশীলতা, সহবৰ্তিতা এবং সংমিশ্ৰণৰ এক উদাৰ-নীতি গ্ৰহণ কৰেছিল।

दाबि (A) : सिन्धु सेरफानि दोहोरोम खान्थियाव सिबिनायनि गुबुन गुबुन आदबजों लोगोसे गुबुन गुबुन फुजिजाग्रा मोदाइबो नुनो मोनो।

जाहोन (R) : भारतनि गोजामसिन दोहोरोमारि दोरोडा गोदान गोदान फोथायनाय, आसार खान्थिनि बेलायाव सहायलायनाय, थाजाबलायनाय आरो गलायमोन्देरनि मोनसे उदां खान्थि आजावदोंमोन।

अभिकथन (A) : सिंधु घाटी सभ्यता की धार्मिक व्यवस्था में उपासना की विभिन्न पद्धतियों के साथ उपास्थ देवताओं में भी विविधता देखी जाती है।

कारण (R) : भारत की प्राचीन धार्मिक परंपराओं ने नई आस्थाएँ, रीति-नीति के क्षेत्र में सहिष्णुता, सहधर्मिता और संमिश्रण की एक उदार नीति अपनाई थी।

(a) Both (A) and (R) are true; but (R) is not the correct explanation of (A).

(A) आरु (R) उभये सत; किन्तु (R), (A)र शुद्ध व्याख्या नहय।

(A) এবং (R) উভয়ে সত্য; কিন্তু (R), (A)-এর শুদ্ধ ব্যাখ্যা নয়।

(A) आरो (R) मोननैबो थार; नाथाय (R) आ (A) नि थार बेखेवथि नडा।

(A) और (R) दोनों सही हैं; किन्तु (R), (A) की सही व्याख्या नहीं है।

(21)

(b) Both (A) and (R) are true; and (R) is the correct explanation of (A)

(A) আৰু (R) উভয়ে সত্য; আৰু (R), (A)ৰ শুদ্ধ ব্যাখ্যা।

(A) এবং (R) উভয়ে সত্য; এবং (R), (A)-এৰ শুদ্ধ ব্যাখ্যা।

(A) आरो (R) मोननैबो थार; आरो (R) आ (A) नि थार बेखेवथिनाय।

(A) और (R) दोनों सही हैं; और (R), (A) की सही व्याख्या है।

(c) (A) is true, (R) is false.

(A) সত্য, (R) অসত্য।

(A) सत, (R) असत।

(A) आ थार, (R) आ थार नडा।

(A) सही है, किन्तु (R) गलत है।

(d) (A) is false, (R) is true.

(A) অসত্য, (R) সত্য।

(A) असत, (R) सत।

(A) आ थार नडा, (R) आ थार।

(A) गलत है, किन्तु (R) सही है।

18. Choose the correct set of statements about the IUCN from the options given below.

IUCN সম্পর্কে শুদ্ধ বাক্যবোৰ তলত দিয়া বিকল্পবোৰৰ পৰা বাছি উলিওৱা।

IUCN সম্পর্কে শুদ্ধ বাক্যগুলো নীচে দেওয়া বিকল্পগুলো থেকে বেছে বার কৰো।

IUCN नि बागै गर्बेँ बाग्नाफोरख्री गाहायाव होनायफोरनिफ्राय सायख'नानै दिहुन।

नीचे दिए गए विकल्पों में से IUCN के बारे में सही वाक्यों को चुनो।

(i) IUCN was formed in the year 1948.

IUCN ১৯৪৮ চনত গঠন কৰা হৈছিল।

IUCN ১৯৪৮ সনে গঠন কৰা হৈছিল।

IUCN ख्री 1948 मायथाइआव दानाय जादौमोन।

वर्ष 1948 में IUCN का गठन हुआ था।

(ii) The full form of IUCN is Indian Union for Conservation of Nature.

IUCNৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো হৈছে Indian Union for Conservation of Nature.

IUCN-এৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটি হলো Indian Union for Conservation of Nature.

IUCN नि आबुं महरा जाबाय Indian Union for Conservation of Nature.

IUCN का पूर्ण रूप है Indian Union for Conservation of Nature.

(22)

(iii) WWF and World Conservation Monitoring Centre were established with the initiative of IUCN.

IUCNৰ উদ্যোগত বিশ্ব বন্যপ্রাণী পুঁজি (WWF) আৰু বিশ্ব সংৰক্ষণ নিৰীক্ষণ কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হৈছিল।

IUCN-এৰ উদ্যোগে বিশ্ব বন্যপ্রাণী পুঁজি (WWF) এবং বিশ্ব সংৰক্ষণ নিৰীক্ষণ কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হৈছিল।

IUCN নি দৈনিনায়াব WWF আরো मुलुग संरैखा नायबिजरसं मिरु गायसननाय जादोमोन।

IUCN की पहल से विश्व वन्यप्राणी निधि (WWF) और विश्व संरक्षण निगरानी केन्द्र की स्थापना हुई थी।

(iv) George Chisholm was the founder Director-General of IUCN.

জর্জ চিজহ'ম IUCN ৰ প্রতিষ্ঠাপক সঞ্চালক প্রধান আছিল।

জর্জ চিজহোম IUCN-এৰ প্রতিষ্ঠাপক সঞ্চালক প্রধান ছিলেন।

जर्ज सिजह'मआ IUCN नि गायसनगिबि गाहाइ सामलायगिरिमोन।

IUCN के संस्थापक महानिदेशक जॉर्ज सिजहॉम थे।

(a) (i), (ii), (iii)

(b) (ii), (iii), (iv)

(c) (ii), (iv)

(d) (i), (iii)

19. Which among the following options is correct for quaternary sector of economy?

চতুৰ্থক খণ্ড অৰ্থনীতিৰ বাবে তলৰ কোনটো বিকল্প শুদ্ধ ?

চতুৰ্থক খণ্ড অৰ্থনীতিৰ ক্ষেত্ৰে নীচের কোন বিকল্পটি শুদ্ধ ?

ब्रैथि खोन्दोनि रांखान्थिनि थाखाय गाहायनि बबे मोनसेया सैथो?

इनमें से अर्थनीति के चतुर्थक क्षेत्र के लिए कौन-सा विकल्प सही है?

(a) Community-based tourism

সম্প্ৰদায়-ভিত্তিক পর্যটন

सम्प्रदाय-भित्तिक पर्यटन

माहारि-सोनार दावबायनाय

संप्रदाय के आधार पर पर्यटन

(23)

(b) Innovative research on modern eco-friendly technology

আধুনিক পৰিবেশ-অনুকূল প্ৰযুক্তিৰ বিষয়ে উদ্ভাৱনীমূলক গৱেষণা

আধুনিক পৰিবেশ-অনুকূল প্ৰযুক্তিৰ বিষয়ে উদ্ভাৱনীমূলক গৱেষণা

गोदान आबहावा गोरुबनाथ बिरौदामिननि बागै सोरजिलु बिजिरसंनाय

आधुनिक पर्यावरण-अनुकूल प्रौद्योगिकी के बारे में नवाचार शोध

(c) Sales executive of a shopping mall

এখন শপিং মলৰ বিক্ৰী কাৰ্যবাহী বিষয়া

একটি শপিং মলের বিক্রী কার্যবাহী আধিকারিক

गंसे सर्पिं मलनि फानग्रा बिबानगिरि

एक शॉपिंग मॉल का बिक्री कार्यवाहक अधिकारी

(d) Green bus service for public transportation

ৰাজহুৱা পৰিবহণৰ বাবে সেউজ বাছ সেৱা

জন-পৰিবহণৰ জন্ম সবুজ বাস সেবা

राइजोनि हाश्विनायनि थाख्राय गोथां गाबनि बासनि मावमिन

सार्वजनिक परिवहन के लिए ग्रीन बस सेवा

20. Two statements are given below, one is labelled as Assertion (A) and the other is labelled as Reason (R). Choose the correct answer based on these statements.

তলত দুটা উক্তি দিয়া হৈছে, এটোক দাবী (A) হিচাপে আৰু আনটোক কাৰণ (R) হিচাপে চিহ্নিত কৰি। এই উক্তিকেইটাৰ ভিত্তিত শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা।

নীচে দুটি उक्ति देওয়া হয়েছে, একটি दबी (A) हिसेबे एवं अन्याटि कारण (R) हिसेबे चिह्नित करे। এই উক্তিগুলিৰ ভিত্তিতে শুদ্ধ উত্তৰটি বেছে বার কৰো।

गाहायाव मोननै बिबुंथि होनाय जादों, मोनसेख्रौ दाबि (A) महरै आरो गुबुन मोनसेख्रौ जाहोन (R) महरै हमनानै बे बिबुंथिफोरनि बिथायाव गेबें फिननायख्रौ सायख'नानै दिहनु।

नीचे दो उक्तियाँ दी गई हैं, एक अभिकथन (A) के रूप में और दूसरा कारण (R) के रूप में। इन उक्तियों के आधार पर सही विकल्प चुनो।

Assertion (A) :

With the change in society, simultaneous changes occur in the concept of resource, and consequent change in resource collection and use.

Reason (R) :

With the expansion of human knowledge and development of science and technology many neutral stuffs and resistances are transformed into resources.

(24)

দাবী (A) : সামাজিক পৰিৱৰ্তন ঘটাব লগে লগে সম্পদৰ ধাৰণা, আৰু ইয়াৰ আহৰণ আৰু ব্যৱহাৰৰো পৰিৱৰ্তন ঘটে।

কাৰণ (R) : মানুহৰ জ্ঞানৰ প্ৰসাৰ আৰু বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিৰ উন্নয়নৰ ফলত পৃথিৱীত থকা বহু নিৰপেক্ষ আৰু প্ৰতিৰোধক সামগ্ৰী সম্পদলৈ ৰূপান্তৰিত হৈছে।

দাবী (A) : সামাজিক পৰিৱৰ্তন ঘটাব সাহায্য কৰা সম্পদেৰে ধাৰণা এবং এৰ আহৰণ ও ব্যৱহাৰেৰেও পৰিৱৰ্তন ঘটে।

কাৰণ (R) : মানুহেৰ জ্ঞানৰ প্ৰসাৰ এবং বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিৰ উন্নয়নেৰে ফলে পৃথিৱীতে থকা অনেক নিৰপেক্ষ ও প্ৰতিৰোধক সামগ্ৰী সম্পদে ৰূপান্তৰিত হৈছে।

দাবী (A) : সমাজাৰি সোলায়নায লোগো লোগো সম্পদনি হমদাখি আরো বেখ্বী বুথুমনায আরো বাহাযনাযনিবো সোলায়নায ফৈযো।

জাহোন (R) : মানসিনি গিয়ানা গোসাৰনায আরো বিগিয়ান-বিৰোঁদামিন জৌগানাযনি জাহোনায বুহুমায থানায গোবাঁ সাংগ্ৰাঁ নডৈ আরো হোবথাগ্ৰা বেসাডফোৰা সম্পদসিম মहर সোলায়দোঁ।

অধিকখন (A) : सामाजिक परिवर्तन के साथ-साथ संसाधन की अवधारणा और इसके संग्रहण एवं उपयोग का भी परिवर्तन होता है।

कारण (R) : मानव-ज्ञान के प्रसार और विज्ञान-प्रौद्योगिकी के विकास के फलस्वरूप पृथ्वी की अनेक निष्पक्ष और प्रतिरोधक सामग्रियाँ संसाधन में परिवर्तित हुई हैं।

(a) Both (A) and (R) are correct.

(A) আৰু (R) উভয়ে শুদ্ধ।

(A) এবং (R) উভয়ে শুদ্ধ।

(A) আরো (R) মোননৈবো থাৰ।

(A) और (R) दोनों सही हैं।

(b) (A) is correct, (R) is incorrect.

(A) শুদ্ধ, (R) অশুদ্ধ।

(A) শুদ্ধ, (R) অশুদ্ধ।

(A) আ থাৰ, (R) আ থাৰ নডা।

(A) सही है, किन्तु (R) गलत है।

(c) (A) is incorrect, (R) is correct.

(A) অশুদ্ধ, (R) শুদ্ধ।

(A) অশুদ্ধ, (R) শুদ্ধ।

(A) আ থাৰ নডা, (R) আ থাৰ।

(A) गलत है, किन्तु (R) सही है।

(25)

- (d) Both (A) and (R) are incorrect.
 (A) আৰু (R) উভয়ে অশুদ্ধ।
 (A) এবং (R) উভয়ে অশুদ্ধ।
 (A) आरो (R) मोननेबो थार नडा।
 (A) और (R) दोनों गलत हैं।

21. Which of the following are correct regarding conservation of resources?

সম্পদৰ সংৰক্ষণ সম্পৰ্কত তলত দিয়া কোনকেইটা শুদ্ধ ?

সম্পদ সংৰক্ষণ সম্পৰ্কে নীচে देওয়া कौनकुलि शुद्ध ?

सम्पद संरखानि बागै गाहायाव होनाय बबे बबे बिबुंथिया सैथो?

इनमें से संसाधन-संरक्षण के बारे में कौन-से कथन सही हैं?

(i) Economic use of resources considering long-lasting developmental process

दीर्घम्यादी উন্নয়ন প্রক্রিয়া বিবেচনা কৰি সম্পদৰ মিতব্যয়ী ব্যৱহাৰ

दीर्घम्यादी উন্নয়ন প্রক্রিয়া বিবেচনা করে সম্পদের মিতব্যয়ী ব্যবহার

गोलाव समारि जौगानायनि खान्थिखौ साननानै सम्पदखौ खमै बाहायनाय

टिकाऊ विकास प्रक्रिया को ध्यान में रखकर संसाधनों का मितव्ययी उपयोग

(ii) More and more use of non-renewable resources instead of renewable resources

নবীকৰণযোগ্য সম্পদৰ সলনি আৰু অধিক পৰিমাণে অনবীকৰণযোগ্য সম্পদৰ ব্যৱহাৰ

नवीकरणयोग्य সম্পদের পরিবর্তে अधिक हारे अनवीकरणयोग्य সম্পদের ব্যবहार

गोदान खालामफिनजाथाव सम्पदनि सोलाय बांसिन बिबाडै गोदान खालामफिनजायै सम्पदखौ बाहायनाय

नवीकरणीय संसाधनों के बदले और अधिक मात्रा में अनवीकरणीय संसाधनों का उपयोग

(iii) Possible optimum utilization of resources without any destruction and misuse

কোনো ধৰণৰ বিনাশ আৰু অপব্যৱহাৰ নোহোৱাকৈ সম্পদৰ সম্ভাৱ্য পূৰ্ণ ব্যৱহাৰ

কোনো রকমের বিনাশ ও অপব্যবহার ছাড়া সম্পদের সম্ভাৱ্য পূৰ্ণ ব্যবহার

जेबो रोखोमनि फोजोबसनानाय आरो आद्रि खालामाजासे सम्पदनि जाथावना आबुं बाहायनाय

किसी भी प्रकार का नाश और दुरुपयोग किए बिना संसाधनों का संभावित पूर्ण उपयोग करना

(26)

(iv) Preservation of resources for future without any use

ব্যৱহাৰ নকৰি কেৱল ভৱিষ্যতৰ বাবে সম্পদসমূহ সাঁচি ৰখা
ব্যৱহাৰ না কৰে কেবল ভৱিষ্যতৰ জন্ম সম্পদসমূহ জমা ৰাখা
बाहायलाबासिनो इयुननि थाख्वाय सम्पदफोरख्वाँ थिनानै दोननाय
संसाधनों को बिना उपयोग किए भविष्य के लिए संचित करना

- (a) (i), (iv) (b) (i), (ii)
(c) (ii), (iv) (d) (i), (iii)

22. Two statements are given below, one as Assertion (A) and the other as Reason (R). Based on these statements, choose the most appropriate answer.

তলত দুটা উক্তি দিয়া হৈছে, এটাক দাবী (A) হিচাপে আৰু আনটোক কাৰণ (R) হিচাপে চিহ্নিত কৰি। উক্তিকেইটাৰ ভিত্তিত সকলোতকৈ সঠিক উত্তৰটো বাছি উলিওৱা।

नीचे देওয়া উক্তি দুটির একটিকে দাবী (A) এবং অন্যটিকে কারণ (R) হিসেবে চিহ্নিত করা আছে। উক্তিগুলির ভিত্তিতে সবচেয়ে সঠিক উত্তরটি বেছে বার কৰো।

गाहायाव मोननै बिबुंथि होनाय जादों, मोनसेख्वाँ दाबि (A) आरो गुबुन मोनसेख्वाँ जाहोन (R) महरै हमनानै बिबुंथिफोरनि बिथायाव बयनिख्खुइबो गेर्बेसिन फिननायख्वाँ सायख्ख 'नानै दिहुन।

नीचे दो उक्तियाँ दी गई हैं, एक अभिकथन (A) के रूप में और दूसरा कारण (R) के रूप में। इन उक्तियों को पढ़ो और सबसे सही उत्तर का चयन करो।

Assertion (A) :

Economic Geography studies human activities associated with production, distribution, consumption and exchange of resources in spatial and temporal contexts.

Reason (R) :

Human's way of life and their economic activities are different in terms of spatio-temporal variations.

দাবী (A) : অৰ্থনৈতিক ভূগোলত সম্পদৰ উৎপাদন, বিতৰণ, উপভোগ আৰু বিনিময়, আৰু ইয়াৰ লগত জড়িত মানুহৰ কাৰ্যকলাপ স্থান আৰু কাল সাপেক্ষে অধ্যয়ন কৰা হয়।

কাৰণ (R) : মানুহৰ জীৱনধাৰণ প্ৰণালী আৰু অৰ্থনৈতিক কাৰ্যকলাপ স্থান-কাল ভেদে বেলেগ বেলেগ হয়।

দাবী (A) : অৰ্থনৈতিক ভূগোলে সম্পদেৰ উৎপাদন, বিতৰণ, উপভোগ ও বিনিময়, এবং এর সাথে জড়িত মানুষের কাৰ্যকলাপ স্থান ও কাল সাপেক্ষে অধ্যয়ন কৰা হয়।

কাৰণ (R) : মানুষের জীৱনধাৰণ এবং অৰ্থনৈতিক কাৰ্যকলাপ স্থান-কাল ভেদে ভিন্ন ভিন্ন হয়।

(27)

दाबि (A) : रांखान्थियारि भुमखौराडाव सम्पदनि, दिहुननाय, राननाय, बाहायनाय आरो सोलाय-सल', आरो बेजों सोमोन्दो थानाय मानसिनि खामानिफोरनि जायगा आरो बिदिन्था बादियै फरायसंनाय जायो।

जाहोन (R) : मानसिनि जिउखांनाय खान्थि आरो रांखान्थियारि हाबा-हुखाया जायगा आरो बिदिन्था बादियै गुबुन गुबुन जायो।

अभिकथन (A) : आर्थिक भूगोल में संसाधनों के उत्पादन, वितरण, उपयोग और विनिमय तथा इससे जुड़ी मानव गतिविधियों का, स्थान और समय के अनुसार, अध्ययन किया जाता है।

कारण (R) : मानव के जीवन-यापन की प्रणाली और आर्थिक गतिविधियाँ स्थान और समय के अनुसार भिन्न-भिन्न हो सकती हैं।

(a) Both (A) and (R) are true; and (R) is the correct explanation of (A).

(A) आक (R) उभये सत; आक (R), (A)ब शुद्ध व्याख्या ।

(A) एवंग (R) उभये सत; एवंग (R), (A)-एर शुद्ध व्याख्या ।

(A) आरो (R) मोननैबो गेबें; आरो (R) आ (A) नि गेबें बेखेवथिनाय।

(A) और (R) दोनों सही हैं; और (R), (A) की सही व्याख्या है।

(b) Both (A) and (R) are true; but (R) is not the correct explanation of (A).

(A) आक (R) उभये सत; किन्तु (R), (A)ब शुद्ध व्याख्या नश्य ।

(A) एवंग (R) उभये सत; किन्तु (R), (A)-एर शुद्ध व्याख्या नय ।

(A) आरो (R) मोननैबो गेबें; नाथाय (R) आ (A) नि गेबें बेखेवथिनाय नडा।

(A) और (R) दोनों सही हैं; किन्तु (R), (A) की सही व्याख्या नहीं है।

(c) (A) is true, (R) is false.

(A) सत, (R) असत ।

(A) सत, (R) असत ।

(A) आ गेबें, (R) आ गेबें नडा।

(A) सही है, किन्तु (R) गलत है।

(d) (A) is false, (R) is true.

(A) असत, (R) सत ।

(A) असत, (R) सत ।

(A) आ गेबें नडा, (R) आ गेबें।

(A) गलत है, किन्तु (R) सही है।

23. Which of the following sources of energy do/does **not** produce carbon dioxide?

তলৰ শক্তিৰ উৎসবোৰৰ কোনটোৱে/কোনকেইটাই কাৰ্বন ডাই-অক্সাইড উৎপন্ন নকৰে ?

নীচে দেওয়া শক্তিৰ উৎসগুলিৰ কোনটি/কোনগুলো কাৰ্বন ডাই-অক্সাইড উৎপন্ন কৰে না ?

गाहायनि गोहोनि फुंखाफोरनि मादाव बबे मोनसेया/ बबे बबेया कार्बन डाइअक्साइड दिहुना?

निम्नलिखित ऊर्जा स्रोतों में से कौन-सा कार्बन डाइऑक्साइड उत्पन्न नहीं करता?

(i) Wind energy

বতাহ শক্তি

বাতাস শক্তি

বার গোহো

পবন ऊर्जा

(iii) Hydroelectric energy

জলবিদ্যুৎ শক্তি

জলবিদ্যুৎ শক্তি

दै-मोब्लिब गोहो

জলবিদ্যুত ऊर्जा

(ii) Geothermal energy

ভূ-তাপীয় শক্তি

ভূ-তাপীয় শক্তি

हा-बिबुं गोहो

ভূতাপীয় ऊर्जा

(iv) Fossil fuel

জীৱাশ্ম ইন্ধন

জীৱাশ্ম ইন্ধন

फसिल गोहो

জীৱাশ্ম ইন্ধন

(a) (i)

(b) (i), (ii), (iii)

(c) (i), (iv)

(d) (i), (ii), (iii), (iv)

24. In the following question, a statement of Assertion (A) is followed by a statement of Reason (R). Considering these statements, choose the correct answer from the given alternatives.

তলৰ প্ৰশ্নটোত দাবী (A) হিচাপে এটা উক্তি দিয়াৰ পিছত কাৰণ (R) হিচাপে এটা উক্তি দিয়া হৈছে। এই উক্তিকেইটা বিচাৰ কৰি তলৰ বিকল্পবোৰৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা।

নীচের প্রশ্নটিতে দাবী (A) হিসেবে একটি উক্তি এবং কারণ (R) হিসেবে অন্য একটি উক্তি দেওয়া হয়েছে। এই উক্তি দুটি বিচার করে নীচের বিকল্পগুলি থেকে শুদ্ধ উত্তরটি বেছে বার কৰো।

गाहायनि सौनायाव दाबि (A) महरै मोनसे बिबुंथि होनायनि उनाव जाहोन (R) महरै मोनसेबाव बिबुंथि होनाय जादों। बे बिबुंथिफोरखौ बिजिरनानै थार फिननायखौ सायख'नानै दिहुन।

निम्न प्रश्न में अभिकथन (A) के रूप में एक उक्ति के बाद कारण (R) के रूप में दूसरी उक्ति दी गई है। इन उक्तियों को पढ़कर निम्न विकल्पों में से सही का चयन करो।

Assertion (A) :

Acid rain occurs when there is maximum concentration of Sulphur dioxide and Nitrogen dioxide in the atmosphere.

Reason (R) :

Such rains destroy forests and pollute water in the wetlands.

(29)

দাবী (A) : বায়ুমণ্ডলত অত্যধিক পৰিমাণে ছালফাৰ ডাই-অক্সাইড আৰু নাইট্ৰ'জেন ডাই-অক্সাইডৰ ঘনত্ব বৃদ্ধি পালে এছিড বৰষুণৰ সৃষ্টি হয়।

কাৰণ (R) : তেনে ধৰণৰ বৰষুণে বন-বননি ধ্বংস কৰাৰ লগতে জলাশয়সমূহৰ পানীও

 প্রদূষিত কৰে।

দাবী (A) : বায়ুমণ্ডলে অত্যধিক পৰিমাণে সালফাৰ ডাই-অক্সাইড ও নাইট্ৰজেন ডাই-অক্সাইডেৰ ঘনত্ব বৃদ্ধি পেলে অ্যাসিড বৃষ্টিৰ সৃষ্টি হয়।

কাৰণ (R) : এই ধৰণেৰ বৃষ্টি বনাঞ্চল ধ্বংস কৰাৰ সাথে সাথে জলাশয়সমূহেৰ জলও

 প্রদূষিত কৰে।

দাবী (A) : বারমণ্ডলাব बांद्राय बिबांनि सालफार डाइ-अकसाइड आरो नाइट्रजेन डाइ-अकसाइडनि रोजाथिया बाडोब्ला एसिद अखा सोमजियो।

जाहोन (R) : बे रोखोमनि अखाया हाग्रा-बंग्रा फोजोबस्रानायनि लोगोसे हाख'र-हालानि दैखौबो मैला खालामो।

अभिकथन (A) : वायुमंडल में अत्यधिक मात्रा में सल्फर डाइऑक्साइड और नाइट्रोजन डाइऑक्साइड की घनत्व-वृद्धि होने पर अम्ल वर्षा होती है।

कारण (R) : ऐसी वर्षा वन, जंगल का नाश करने के साथ-साथ जलाशयों का पानी प्रदूषित करती है।

(a) Both (A) and (R) are true; and (R) is the correct explanation of (A).

(A) আৰু (R) উভয়ে সত্য; আৰু (R), (A)ৰ শুদ্ধ ব্যাখ্যা।

(A) এবং (R) উভয়ে সত্য; এবং (R), (A)-এৰ শুদ্ধ ব্যাখ্যা।

(A) आरो (R) मोननैबो थार; आरो (R) आ (A) नि थार बेखेवथिनाय।

(A) और (R) दोनों सही हैं; और (R), (A) की सही व्याख्या है।

(b) (A) is true, (R) is false.

(A) सत, (R) असत।

(A) सत, (R) असत।

(A) आ थार, (R) आ थार नडा।

(A) सही है, किन्तु (R) गलत है।

(30)

(c) (A) is false, (R) is true.

(A) অসত্য, (R) সত্য।

(A) অসত্য, (R) সত্য।

(A) আ খার নড়া, (R) আ খার।

(A) গলত হৈ, কিন্তু (R) সহী হৈ।

(d) Both (A) and (R) are true; but (R) is not the correct explanation of (A).

(A) আৰু (R) উভয়ে সত্য; কিন্তু (R), (A)ৰ শুদ্ধ ব্যাখ্যা নহয়।

(A) এবং (R) উভয়ে সত্য; কিন্তু (R), (A)-এর শুদ্ধ ব্যাখ্যা নয়।

(A) আরো (R) মোননৈবো খার; নাথায় (R) আ (A) নি খার বেখেবথিনায় নড়া।

(A) और (R) दोनों सही हैं; किन्तु (R), (A) की सही व्याख्या नहीं है।

25. What will be the adverse effect of melting of glaciers in the high altitude mountains and polar regions?

সুউচ্চ পৰ্বতসমূহ আৰু মেৰু অঞ্চলত থকা বৰফস্তুপৰ গলনৰ ফলত কেনেধৰণৰ বিৰূপ প্ৰভাৱ পৰিব পাৰে ?

সুউচ্চ পৰ্বত এবং মেৰু অঞ্চলে থাকা বৰফস্তুপের গলনের ফলে কী ধরনের বিৰূপ প্ৰভাৱ পড়তে পাৰে ?

गोजौ हाजोमा आरो मिरु ओन्सोलाव दामोल जाना थानाय बरफा आवलिनायनि थाखाय मा रोखोमनि गाज्जि गोहोम गोग्लैनो हागौ?

उच्च पर्वतमाला और ध्रुवीय क्षेत्रों में हिमनद गलने के कारण किस प्रकार का प्रतिकूल प्रभाव पड़ सकता है?

(i) Rise of sea level

সাগৰপৃষ্ঠৰ উত্থান

সমুদ্রপৃষ্ঠের উত্থান

लैथो बिखुं जौखांनाय

सागरीय तल का उत्थान

(ii) Large extent of coastal areas will be submerged

উপকূলীয় বিশাল অঞ্চল পানীত বুৰ যাব

উপকূলীয় বিশাল অঞ্চল জলে ডুবে যাবে

बोरिमा ओन्सोलनि गुवार ओन्सोला दैयाव गोदोगोन

उपकूलिय विशाल क्षेत्र पानी में डूब जाएगा

(iii) Issues of water scarcity will be resolved

পানীৰ নাটনিৰ সমস্যা সমাধান হ'ব

জলাভাবের সমস্যা সমাধান হবে

दैन आंखालनि जेंनाया जोबगोन

पानी के अभाव की समस्या दूर होगी

(31)

(iv) Biodiversity will be protected

জৈব বৈচিত্ৰ্যতা সুৰক্ষিত হ'ব

জৈব বিচিত্ৰতা সুৰক্ষিত হবে

জিব-গোৱালাইয়া সংৰক্ষা জাগোন

জৈবিক বিবিধতা সুৰক্ষিত হোগী

(a) (i), (ii), (iii), (iv)

(b) (i), (iii)

(c) (ii), (iii)

(d) (i), (ii)

26. Consider the statements (i) and (ii) about the pollution of urban centres located on the banks of rivers, and choose the correct answer.

নদ-নদীৰ পাৰত অৱস্থিত নগৰ অঞ্চলৰ প্ৰদূষণ সম্পৰ্কত তলত দিয়া উক্তি (i) আৰু (ii) বিচাৰ কৰা, আৰু শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা।

নদীৰ ধাৰে অৱস্থিত নগৰ অঞ্চলৰ প্ৰদূষণ সম্পৰ্কে নীচে দেওয়া উক্তি (i) ও (ii) বিচাৰ কৰো, এবং শুদ্ধ উত্তৰটি বেছে বার কৰো।

दैमा-दैसानि सेराव थानाय नोगोर ओन्सोलनि मैला जानायनि बागै गाहायाव होनाय बिबुंथि (i) आरो (ii) खौ बिजिरना नाय आरो थार फिननायखौ सायख'नानै दिहनु।

नदियों के तटों पर स्थित शहरी इलाकों के प्रदूषण के बारे में निम्न उक्ति (i) और (ii) को ध्यानपूर्वक पढ़ो और सही उत्तर का चयन करो।

(i) Urban garbage and industrial waste pollute the water of the rivers flowing through or by the side of urban centres.

ঔদ্যোগিক আৱৰ্জনা আৰু নগৰৰ পেলনীয়া পদাৰ্থই নগৰ অঞ্চলৰ মাজেদি বা কাষেদি প্ৰবাহিত নদ-নদীৰ পানী প্ৰদূষিত কৰে।

ঔদ্যোগিক আৱৰ্জনা ও নগৰেৰ বৰ্জিত পদাৰ্থ নগৰ অঞ্চলেৰ মাৰা দিয়ে অথবা কাছ দিয়ে প্ৰবাহিত নদীৰ জল প্ৰদূষিত কৰে।

दारिमिनारि जाबोर आरो नोगोरनि गारहरजानाय बेसादफोरा नोगोर ओन्सोलनि गेजेरजों एबा सेरजों बोहैलानाय दैमा-दैसानि दैखौ मैला खालामो।

शहरी और औद्योगिक कूड़ा-कर्कट शहरी इलाकों के बीच से या बगल से बहती नदियों का पानी प्रदूषित करते हैं।

(ii) About 55% of the total length of America's river is polluted by agriculture related pollutants like chemical fertilizers.

আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ সৰ্বমুঠ নদী দৈৰ্ঘ্যৰ ৫৫% ৰাসায়নিক সাৰৰ দৰে কৃষিজনিত প্ৰদূষকৰ দ্বাৰা প্ৰদূষিত হৈছে।

আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰেৰ সৰ্বমোট নদীৰ দৈৰ্ঘ্যেৰ ৫৫% ৰাসায়নিক সাৰেৰ মতো কৃষিজনিত প্ৰদূষকেৰ দ্বাৰা প্ৰদূষিত হৈছে।

(32)

आमेरिका जुथाइ हादरनि गासै दैमा लावथाइनि 55% आ रासायनारि हासारनि आबादारि मैला खालामग्राजों मैला जादों।

संयुक्त राज्य अमेरिका की कुल नदी-लंबाई का 55% हिस्सा रासायनिक खाद की तरह कृषिजात प्रदूषकों द्वारा प्रदूषित हुआ है।

(a) Both (i) and (ii) are true	(b) Both (i) and (ii) are false
(i) आरू (ii) दूयोटाई सत	(i) आरू (ii) दूयोटाई असत
(i) एवंग (ii) दूट्टिई सत	(i) एवंग (ii) दूट्टिई असत
(i) आरो (ii) मोननैबो थार	(i) आरो (ii) मोननैबो थार नडा
(i) और (ii) दोनों सही हैं	(i) और (ii) दोनों गलत हैं
(c) (i) is true, (ii) is false	(d) (i) is false, (ii) is true
(i) सत, (ii) असत	(i) असत, (ii) सत
(i) सत, (ii) असत	(i) असत, (ii) सत
(i) आ थार, (ii) आ थार नडा	(i) आ थार नडा, (ii) आ थार
(i) सही है, किन्तु (ii) गलत है	(i) गलत है, किन्तु (ii) सही है

27. Consider the following statements in terms of regional environmental problems and choose the correct answer from the options given below.

परिबेशर आषणलिक समस्यार सन्दर्भत तलर उक्तिकेईटा विचार कबा आरू तलत दिया विकल्पबोबर पबा शुद्ध उतबटो वाछि उलिओरा।

परिबेशर आषणलिक समस्या सम्पर्के नीचेर उक्तिगुलि विचार करो एवंग नीचे देओया विकल्पगुलो थेके शुद्ध उतबटि बेछे बार करो।

ओनसोलारि आबहावायारि जेंनाफोरनि सोमोन्दै गाहायाव होनाय बिबुंथिफोरखौ बिजिरना नाय आरो गाहायाव होनायनिफ्राय थार फिन्नायखौ सायख'।

परिवेश की क्षेत्रीय समस्या के विषय में नीचे दी गई उक्तियों पर विचार कीजिए एवं नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए।

- (i) Cities like Delhi, Bengaluru, Guwahati, Pune, etc., are facing shortage of underground water.

दिल्ली, बेंगलुरु, गुवाहाटी, पुणे आदि चह्र भूगर्भस्थ पानीर नाटनिर समस्यार सम्भुथीन हैछे।

दिल्ली, बेंगलुरु, गुवाहाटी, पुणे इत्यादि शहर भूगर्भस्थ जलर समस्यार सम्भुथीन हयेछे।

दिल्ली, बेंगलुरु, गुवाहाटी, पुणे आरि नोगोरफोरा हा सिंनि दैनि आंखालनि जेंनानि मोगा-मोगि जादों।

दिल्ली, बेंगलुरु, गुवाहाटी, पुणे आदि शहरों के भूगर्भ में पानी की कमी की समस्या देखने को मिलती है।

- (ii) River bank soil erosion is a serious environmental problem in the states like West Bengal and Assam.

পশ্চিমবংগ আৰু অসমৰ দৰে ৰাজ্যত নদ-নদীৰ গৰাখহনীয়া এক ভয়ানক পাৰিপাৰ্শ্বিক সমস্যা।

পশ্চিমবংগ এবং অসমের মতো ৰাজ্যে নদীৰ পাড়ভাঙা একটি ভয়ানক পাৰিপাৰ্শ্বিক সমস্যা।

सोनाब बंग आरु आसाम बादि राज्योआव दैमा-दैसानि हाब्रां खुरखानाया मोनसे गिलु-बालु आबहावायारि जैना।

पश्चिम बंगाल और असम जैसे राज्यों में नदियों के तटों का भूकटाव एक गंभीर पर्यावरणीय समस्या है।

(a) (i) is true, (ii) is false (i) সত্য, (ii) অসত্য (i) সত্য, (ii) অসত্য (i) আ খার, (ii) আ খার নড়া (i) সही है, किन्तु (ii) गलत है	(b) (i) is false, (ii) is true (i) অসত্য, (ii) সত্য (i) অসত্য, (ii) সত্য (i) আ খার নড়া, (ii) আ খার (i) गलत है, किन्तु (ii) सही है
(c) Both (i) and (ii) are true (i) আৰু (ii) উভয়ে সত্য (i) এবং (ii) দুটিই সত্য (i) আরু (ii) মোননৈবো খার (i) और (ii) दोनों सही हैं	(d) Both (i) and (ii) are false (i) আৰু (ii) উভয়ে অসত্য (i) এবং (ii) দুটিই অসত্য (i) আরু (ii) মোননৈবো খার নড়া (i) और (ii) दोनों गलत हैं

28. Which among the following statements are correct about the northern hemisphere?

উত্তৰ গোলার্ধৰ বিষয়ে তলৰ কোনকেইটা উক্তি শুদ্ধ ?

উত্তৰ গোলার্ধৰ বিষয়ে নীচের কোন উক্তিগুলি শুদ্ধ ?

साहा दुलुरुखावनि बागै गाहायनि बबे-बबे बिबुंथिया सैथो?

उत्तरी गोलार्द्ध के संदर्भ में इनमें से कौन-कौन सी उक्ति सही है?

- (i) 67% land is confined in this region.
৬৭% মাটি এই অঞ্চলৰ অন্তৰ্গত।
৬৭% ভূমি এই অঞ্চলের অন্তৰ্গত।
67% हाया बे ओन्सोलनि सिडाव।
इस क्षेत्र के अंतर्गत 67% भूमि है।
- (ii) 90% of the world's population lives in this region.
পৃথিবীৰ মুঠ জনসংখ্যাৰ ৯০% এই অঞ্চলত বাস কৰে।
পৃথিবীৰ মোট জনসংখ্যাৰ ৯০% এই অঞ্চলে বাস কৰে।
बहुमनि गासै सुबुं अन्जिमानि 90% बे ओन्सोलाव थायो।
इस क्षेत्र में पृथ्वी की कुल आबादी की 90% आबादी रहती है।

(iii) 57% land is confined in this region.

৫৭% মাটি এই অঞ্চলৰ অন্তৰ্গত।

৫৭% ভূমি এই অঞ্চলৰ অন্তৰ্গত।

57% হায়া বে আন্সোলনি সিডাব।

इस क्षेत्र के अंतर्गत 57% भूमि है।

(iv) 40% of the world's population lives in this region.

পৃথিবীৰ মুঠ জনসংখ্যাৰ ৪০% এই অঞ্চলত বাস কৰে।

পৃথিবীৰ মোট জনসংখ্যাৰ ৪০% এই অঞ্চলে বাস কৰে।

बहुमनि गासै सुबुं अन्जिमानि 40% बे आन्सोलाव थायो।

दुनिया की 40% आबादी इस क्षेत्र में रहती है।

(a) (i), (ii)

(b) (i), (iv)

(c) (ii), (iii)

(d) (iii), (iv)

29. Identify the ocean from the characteristics mentioned below :

তলত উল্লেখ কৰা বৈশিষ্ট্যসমূহৰ পৰা মহাসাগৰখন চিনাক্ত কৰা :

नीचे देওয়া वैशिष्ट्यগুলো থেকে महासागरটি सनाक्त करो :

गाहायाव होनाय आखुथाइफोरनिफ्राय लैथोमाखौ सिनायना दिहुन :

नीचे दी गई विशेषताओं से महासागर की पहचान करो :

(i) This ocean covers about one-third of the earth's surface area.

এই মহাসাগৰখনে পৃথিবীৰ প্ৰায় এক-তৃতীয়াংশ ঠাই আগুৰি আছে।

এই মহাসাগৰটি পৃথিবীৰ প্ৰায় এক-তৃতীয়াংশ জায়গা জুড়ে আছে।

बै लैथोमाया बहुमनि थाम बाहागोनि से बाहागो फ्राम जायगा आवग्रिनानै दड।

इस महासागर ने पृथ्वी की लगभग एक-तिहाई भूमि घेर रखी है।

(ii) The average depth of this ocean is about 5000 metres.

এই মহাসাগৰখনৰ গড় গভীৰতা প্ৰায় ৫০০০ মিটাৰ।

এই মহাসাগৰটিৰ গড় গভীৰতা প্ৰায় ৫০০০ মিটাৰ।

बै लैथोमानि गड़ गोथौआ 5000 मिटार फ्राम।

इस महासागर की औसत गहराई लगभग 5000 मीटर है।

(iii) The oceanic trenches like the deepest Mariana trench, Aleutian, Kurile, Philippine, Tonga, Peru-Chile, etc., are important.

সামুদ্রিক খাতসমূহৰ ভিতৰত গভীৰতম মেৰিয়ানা খাতকে ধৰি এলিউছিয়ান, কিউৰাইল, ফিলিপাইন, টোংগা, পেরু-চিলি আদি খাত বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য।

সামুদ্রিক খাতগুলোর ভেতরে গভীৰতম মেৰিয়ানা খাতকে ধৰে এলিউছিয়ান, কিউৰাইল, ফিলিপাইন, টোংগা, পেরু-চিলি ইত্যাদি খাত বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য।

(35)

লৈথোমাযাৰি দং'ফোৰনি গেজেৰাৱ ৰয়নিৰুইবো গোটৌসিন মেৰিয়ানা দং'জোঁ লোগোৰে এলিউসিয়ান, কিউৱাইল, ফিলিপাইন, টংগা, পেৰু-চিলি আৰি দং'ফোৰা গুৰ্ভৈয়ে মৰু'জাথাৱ।

মহাসাগৰীয় খাৰ্ছয়োঁ মেঁ সৰ্বসে গহৰী মেৰিয়ানা খাৰ্ছ সহিত এল্যুশান, ক্যুৱাইল, ফিলিপাইন, টংগা, পেৰু, চিলি আদি খাৰ্ছয়োঁ মহত্বপূৰ্ণ হৈ।

(a) Indian Ocean

ভাৰত মহাসাগৰ
ভাৰত মহাসাগৰ
ভাৰত লৈথোমা
হিন্দ মহাসাগৰ

(b) Pacific Ocean

প্ৰশান্ত মহাসাগৰ
প্ৰশান্ত মহাসাগৰ
প্ৰশান্ত লৈথোমা
প্ৰশান্ত মহাসাগৰ

(c) Atlantic Ocean

আটলাণ্টিক মহাসাগৰ
আটলাণ্টিক মহাসাগৰ
আটলাণ্টিক লৈথোমা
অটলাণ্টিক মহাসাগৰ

(d) Arctic Ocean

উত্তৰ মহাসাগৰ
উত্তৰ মহাসাগৰ
সাহা লৈথোমা
উত্তৰী (আৰ্কটিক) মহাসাগৰ

30. Which of the following pairs is correctly matched?

তলৰ কোনটো যোৰ শুদ্ধভাৱে মিলি আছে ?

নীচে দেওয়া জোড়াগুলির কোনটি শুদ্ধভাৱে মিলে আছে ?

गाहायनि बबे ज'राया गेबेडै गोरोबनानै दड?

इनमें से कौन-सा जोड़ा सही सुमेलित है?

(a) South America : Sahara Desert

দক্ষিণ আমেৰিকা : চাহাৰা মৰুভূমি
দক্ষিণ আমেৰিকা : সাহাৰা মৰুভূমি
খোলা আমেৰিকা : সাহাৰা বালাহামা
দক্ষিণ আমেৰিকা : সাহাৰা মৰুভূমি

(b) Atlantic Ocean : Mariana Trench

আটলাণ্টিক মহাসাগৰ : মেৰিয়ানা খাত
আটলাণ্টিক মহাসাগৰ : মেৰিয়ানা খাত
আটলাণ্টিক লৈথোমা : মেৰিয়ানা দং
অটলাণ্টিক মহাসাগৰ : মেৰিয়ানা খাৰ্ছ

(c) Asia : Bering Strait

এছিয়া : বেৰিং প্ৰণালী
এছিয়া : বেৰিং প্ৰণালী
এছিয়া : বেৰিং দৈ-সুজাৰ
এছিয়া : বেৰিং প্ৰণালী

(36)

(d) North America : Death Valley

উত্তৰ আমেৰিকা : ডেথ ভেলী

উত্তৰ আমেৰিকা : ডেথ ভ্যালি

সাধা আমেৰিকা : ডেথ ভেলি

उत्तरी अमेरिका : मौत की घाटी

31. Two statements are given below, one is labelled as Assertion (A) and the other is labelled as Reason (R). Consider these statements and choose the most appropriate answer.

তলত দুটা উক্তি দিয়া হৈছে, এটাক দাবী (A) হিচাপে আৰু আনটোক কাৰণ (R) হিচাপে চিহ্নিত কৰি। উক্তিকেইটা বিচাৰ কৰা আৰু আটাইতকৈ উপযুক্ত উত্তৰটো বাছি উলিওৱা।

নীচে দুটি উক্তি দেওয়া হয়েছে, একটিকে দাবী (A) হিসেবে এবং অন্যটিকে কারণ (R) হিসেবে চিহ্নিত করে। উক্তিগুলি বিচার করো এবং সবচেয়ে উপযুক্ত উত্তরটি বেছে বার করো।

গাহায়াব মোননৈ বিবুংথি হোনায় জাদোঁ, মোনসেখৌ দাবি (A) মহৰৈ আরো গুবুন মোনসেখৌ জাহোন (R) মহৰৈ থি খালামনানৈ বিবুংথিফোরখৌ বিজির আরো बयनिखुइबो जाथावनासिन बिबुंथिखौ सायख'नानै दिहनु।

नीचे दो उक्तियाँ दी गई हैं, एक अभिकथन (A) और दूसरा कारण (R) के रूप में। इन्हें पढ़ो और सही उत्तर का चयन करो।

Assertion (A) :

Except the narrow coastal plains, the major part of the African continent is a large plateau, no high mountain range is there in the continent.

Reason (R) :

The Kilimanjaro peak located on the east is the highest place of the African continent.

দাবী (A) : উপকূলবর্তী ঠেক সমতল ভূমিৰ বাহিৰে আফ্ৰিকা মহাদেশৰ বেছি অংশই এখন বৃহৎ মালভূমি, এইখন মহাদেশত সুউচ্চ পৰ্বতশ্ৰেণী নাই।

কাৰণ (R) : পূব প্ৰান্তত থকা কিলিমান্জাৰো শৃংগই আফ্ৰিকা মহাদেশৰ উচ্চতম ঠাই।

দাবী (A) : উপকূলবর্তী সংকীর্ণ সমতল ভূমি বাদে আফ্ৰিকা মহাদেশের বেশি অংশই একটি বৃহৎ মালভূমি, এই মহাদেশে সুউচ্চ পর্বতশ্রেণী নেই।

কাৰণ (R) : পূব প্ৰান্তে থকা কিলিমান্জাৰো শৃংগই আফ্ৰিকা মহাদেশৰ উচ্চতম স্থান।

দাবি (A) : बोरिमानि गुसेब समान हानि अनगाथै आफ्रिका हादरमानि बांसिन बाहागोआनो मोनसे गिदिर जौयेन, बे हादरमायाव गोजौ हाजोमा सारि गैया।

जाहोन (R) : सान्जा थिजाय थानाय किलिमानजार' हाजो थिखिनियानो आफ्रिका हादरमानि जौसिन जायगा।

(37)

अभिकथन (A) : उपकूलीय संकीर्ण समभूमि के सिवाय, अफ्रीका महादेश का अधिकांश हिस्सा एक विशाल पठार क्षेत्र है, जहाँ उच्च पर्वतमाला नहीं है।

कारण (R) : पूर्व दिशा में स्थित किलिमंजारो चोटी अफ्रीका महादेश का उच्चतम स्थान है।

(a) Both (A) and (R) are true; and (R) is the correct explanation of (A).

(A) आरु (R) उडये सत; आरु (R), (A)र शुदु ब्याख्या ।

(A) एवंग (R) उडये सत; एवंग (R), (A)-एर शुदु ब्याख्या ।

(A) आरो (R) मोननैबो थार; आरो (R) आ (A) नि थार बेखेवथिनाय ।

(A) और (R) दोनों सही हैं; और (R), (A) की सही व्याख्या है।

(b) (A) is true, (R) is false.

(A) सत, (R) असत ।

(A) सत, (R) असत ।

(A) आ थार, (R) आ थार नडा ।

(A) सही है, किन्तु (R) गलत है।

(c) (A) is false, (R) is true.

(A) असत, (R) सत ।

(A) असत, (R) सत ।

(A) आ थार नडा, (R) आ थार ।

(A) गलत है, किन्तु (R) सही है।

(d) Both (A) and (R) are true; but (R) is not a correct explanation of (A).

(A) आरु (R) उडये सत; किन्तु (R), (A)र एक शुदु ब्याख्या नहय ।

(A) एवंग (R) उडये सत; किन्तु (R), (A)-एर एक शुदु ब्याख्या नय ।

(A) आरो (R) मोननैबो थार; नाथाय (R) आ (A) नि थार बेखेवथिनाय नडा ।

(A) और (R) दोनों सही हैं; किन्तु (R), (A) की सही व्याख्या नहीं है।

32. Arrange the following geographical divisions of oceanic floor in the sequence they occur in increasing depth and find out the correct option.

তলত দিয়া মহাসাগৰৰ তলিভাগৰ ভূ-প্ৰকৃতিসমূহ বৰ্ধিত গভীৰতাৰ ক্ৰমত সজোৱা আৰু শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা।

নীচে দেওয়া সমুদ্রতলের ভূ-প্ৰকৃতি বৰ্ধিত গভীৰতাৰ ক্ৰমে সাজাও এবং শুদ্ধ উত্তৰটি বেছে বার কৰো।

गाहायाव होनाय लैथोमानि थालानि हा-महरफोरखौ थौलांबाय थानाय फारियाव साजाय आरो थार फिननायखौ सायख'नानै दिहुन।

महासागर के तलपृष्ठ की भू-प्रकृति की बढ़ती हुई गहराई के क्रम में इन्हें सजाओ।

(a) Deep Sea Trench → Oceanic Ridge → Oceanic Canyon → Deep Sea Plain → Continental Slope → Continental Shelf

গভীৰ সমুদ্ৰ খাত → সামুদ্ৰিক শৈলসিৰা → সমুদ্ৰতলীয় দ্ৰোণী → গভীৰ সমুদ্ৰতল → মহীচাল → মহীসোপান

গভীৰ সমুদ্ৰ খাত → সামুদ্ৰিক শৈলশিৰা → সমুদ্ৰতলীয় গিৰিখাত → গভীৰ সমুদ্ৰতল → মহীচাল → মহীসোপান

গোথৌ লৈথোমায়াৰি দং' → লৈথোআৰি হাফাব → লৈথোআৰি বিথা → গোথৌ লৈথো থালা → সংখ্লায় বাহাগো → সমান হা বাহাগো

গহৰী সমুদ্ৰী খৰ্আই → সমুদ্ৰী কটক → সমুদ্ৰী দ্ৰোণী → গহৰা সমুদ্ৰী তল → মহাদ্বীপীয় ঢাল → মহাদ্বীপীয় শেল্ফ (ময় তট)

(b) Continental Shelf → Continental Slope → Deep Sea Plain → Oceanic Canyon → Oceanic Ridge → Deep Sea Trench

মহীসোপান → মহীচাল → গভীৰ সমুদ্ৰতল → সমুদ্ৰতলীয় দ্ৰোণী → সামুদ্ৰিক শৈলসিৰা → গভীৰ সমুদ্ৰ খাত

মহীসোপান → মহীচাল → গভীৰ সমুদ্ৰতল → সমুদ্ৰতলীয় গিৰিখাত → সামুদ্ৰিক শৈলশিৰা → গভীৰ সমুদ্ৰ খাত

সমান হা বাহাগো → সংখ্লায় বাহাগো → গোথৌ লৈথো থালা → লৈথোআৰি বিথা → লৈথোআৰি হাফাব → গোথৌ লৈথোমায়াৰি দং'

মহাদ্বীপীয় ময় তট → মহাদ্বীপীয় ঢাল → গহৰা সমুদ্ৰী তল → সমুদ্ৰী দ্ৰোণী → সমুদ্ৰী কটক → গহৰী সমুদ্ৰী খৰ্আই

(c) Continental Slope → Continental Shelf → Oceanic Canyon → Deep Sea Plain → Deep Sea Trench → Oceanic Ridge

মহীচাল → মহীসোপান → সমুদ্ৰতলীয় দ্ৰোণী → গভীৰ সমুদ্ৰতল → গভীৰ সমুদ্ৰ খাত → সামুদ্ৰিক শৈলসিৰা

মহীচাল → মহীসোপান → সমুদ্ৰতলীয় গিৰিখাত → গভীৰ সমুদ্ৰতল → গভীৰ সমুদ্ৰ খাত → সামুদ্ৰিক শৈলশিৰা

(39)

সংখ্ৰায় বাহাগো → সমান হা বাহাগো → লৈথোআৰি বিথা → গোথৌ লৈথো থালা →
গোথৌ লৈথোমায়াৰি দং' → লৈথোআৰি হাফাব

মহাদ্বীপীয় ঢাল → মহাদ্বীপীয় মগ্ন তট → সমুদ্রী দ্রোণী → গহৰা সমুদ্রী তল → গহৰী
সমুদ্রী খাই → সমুদ্রী কটক

(d) Continental Shelf → Continental Slope → Deep Sea Plain
→ Oceanic Ridge → Deep Sea Trench → Oceanic Canyon

মহীসোপান → মহীঢাল → গভীৰ সমুদ্রতল → সামুদ্রিক শৈলসিৰা → গভীৰ সমুদ্র
খাত → সমুদ্রতলীয় দ্রোণী

মহীসোপান → মহীঢাল → গভীৰ সমুদ্রতল → সামুদ্রিক শৈলশিৰা → গভীৰ সমুদ্র
খাত → সমুদ্রতলীয় গিৰিখাত

সমান হা বাহাগো → সংখ্ৰায় বাহাগো → গোথৌ লৈথো থালা → লৈথোআৰি হাফাব →
গোথৌ লৈথোমায়াৰি দং' → লৈথোআৰি বিথা

মহাদ্বীপীয় মগ্ন তট → মহাদ্বীপীয় ঢাল → গহৰা সমুদ্রী তল → সমুদ্রী কটক → গহৰী
সমুদ্রী খাই → সমুদ্রী দ্রোণী

33. Arrange the chronological flow of migration of the following groups of people to Assam.

তলত উল্লেখ কৰা জনগোটসমূহৰ অসমলৈ হোৱা প্ৰব্ৰজনৰ প্ৰবাহ একাদিক্ৰমে সজোৱা।

নীচে উল্লিখিত জনগোষ্ঠীগুলোর অসমে হওয়া প্ৰব্ৰজন প্ৰবাহ একাদিক্ৰমে সাজাও।

गाहायाव मख'नाय सुबुं फोलेरफोरनि आसामाव दावबायखनफैनायनि दाहारखौ फारियै साजाय।

निम्नलिखित जनसमूहों की असम में हुए प्ৰব্ৰজন की कालक্ৰमिक धारा को सजाओ।

(i) Mongoloid

মংগোলীয়

মংগোলীয়

মংলিয়

মংগোলীয়

(ii) Austric

অষ্ট্ৰিক

অষ্ট্ৰিক

অষ্ট্ৰিক

অষ্ট্ৰিক

(iii) Aryan

আৰ্য

আৰ্য

আৰ্য

আৰ্য

(iv) Ahom

আহোম

আহোম

আহ'ম

আহোম

(a) (i)→(ii)→(iii)→(iv)

(b) (ii)→(iii)→(i)→(iv)

(c) (i)→(iv)→(iii)→(ii)

(d) (ii)→(i)→(iii)→(iv)

(40)

34. During which of the following decades, the State of Assam witnessed lower growth rate of population as compared to India?

তলত দিয়াবোৰৰ কোনটো দশকত অসমৰ জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ হাৰ ভাৰতবৰ্ষতকৈ নিম্ন হৈছিল ?
নীচে দেওয়া দশকগুলোর কোনটিতে অসমের জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ হাৰ ভাৰতবৰ্ষ থেকে কম হৈছিল ?

गाहायाव होनायफोरनि बब्रे जिथाइआव आसामनि सुबुं अन्जिमा बांनायनि हारा भारत हादरनिखुइ खम जादोंमोन?

इनमें से किस दशक में असम की जनसंख्या-वृद्धि का औसत भारतवर्ष से कम था?

- (a) 1901-1911 (b) 1981-1991
(c) 1991-2001 (d) 1941-1951

35. Why is a democratic government regarded as a better choice over other forms of government?

গণতান্ত্ৰিক চৰকাৰক কিয় অন্য প্ৰকাৰৰ চৰকাৰতকৈ অধিক ভাল বুলি গণ্য কৰা হয় ?

গণতান্ত্ৰিক সরকারকে অন্যপ্ৰকাৰের সরকার থেকে অধিক ভালো বলে গণ্য করা হয় কেন ?

सुबुं खुंथाइयारि सरकारखौ मानो गुबुन रोखोमनि सरकारनिखुइ साबसिन होननानै साननाय जायो?

गणतान्त्रिक सरकार को अन्य सरकारों से बेहतर क्यों माना जाता है?

(i) It promotes equality among citizens.

ই নাগৰিকসকলৰ মাজত সমতা বৃদ্ধি কৰে ।

এটি নাগৰিকসকলের মাঝে সমতা বৃদ্ধি করে ।

बेयो हायुंसाफोरनि गेजेराव समानथिखौ बांहोयो ।

यह नागरिकों के बीच समानता की वृद्धि करती है ।

(ii) It ensures economic development.

ই অৰ্থনৈতিক প্ৰগতি নিশ্চিত কৰে ।

এটি অৰ্থনৈতিক প্ৰগতি সুনিশ্চিত করে ।

बेयो रांखान्थियारि जौगानायखौ थि खालामो ।

यह आर्थिक प्रगति को सुनिश्चित करती है ।

(iii) It provides a method of resolving conflict.

ই বাদ-বিবাদ মীমাংসাৰ এটা উপায় প্ৰদান কৰে ।

এটি বাদ-বিবাদ মীমাংসার একটি উপায় প্রদান করে ।

बेयो बेरेखा जालायनायखौ फोजोबनायनि मोनसे रहा होयो ।

यह संघर्ष के समाधान का उपाय प्रदान करती है ।

- (a) (i), (ii) (b) (i), (iii)
(c) (ii), (iii) (d) (i), (ii), (iii)

36. Two statements are given in the question below as Assertion (A) and Reason (R). Read the statements and choose the correct option.

তলত দিয়া প্রশ্নটোত দাবী (A) আৰু কাৰণ (R) হিচাপে দুটা বিৱৰণ দিয়া হৈছে। বিৱৰণকেইটা পঢ়া আৰু শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা।

নীচে দেওয়া প্রশ্নটিতে দাবী (A) এবং কারণ (R) হিসেবে দুটি বিবরণ দেওয়া হয়েছে। বিবরণগুলি পড়ে এবং শুদ্ধ বিকল্পটি বেছে বার কৰো।

गाहायनि सौनायाव दाबि (A) आरो जाहोन (R) महै मोननै बिबुंथि होनाय जादों। बिबुंथिफोरखौ फराय आरो गेबेखौ सायख'ननै दिहन।

निम्नलिखित प्रश्न में अभिकथन (A) और कारण (R) के रूप में दो विवरण दिए गए हैं। इन्हें पढ़ो और सही विकल्प का चयन करो :

Assertion (A) :

To grasp the inner spirit of the Constitution, one should go through the Preamble of the Constitution.

Reason (R) :

Each and every word mentioned in the Preamble bears ideals, philosophy and objectives of the Constitution.

দাবী (A) : প্রস্তাবনাত সন্নিবিষ্ট কথাখিনি জানিলেহে সংবিধানখনক জানিব পৰা যাব।

কাৰণ (R) : প্রস্তাবনাৰ প্রতিটো শব্দৰ মাজত লুকাই আছে সংবিধানখনৰ আদৰ্শ, দৰ্শন আৰু লক্ষ্য।

দাবী (A) : প্রস্তাবনায় সন্নিবিষ্ট কথাগুলো জানলেই সংবিধানকে জানতে পাৰা যায়।

কাৰণ (R) : প্রস্তাবনাৰ প্রতিটি শব্দৰ মাঝে লুকিয়ে আছে সংবিধানৰ আদৰ্শ, দৰ্শন এবং লক্ষ্য।

दाबि (A) : रायफोरनायाव थिसननाय बात्राफोरखौ मिथियोब्लासो संबिजिदखौ मिथिनो हागोन।

जाहोन (R) : रायफोरनायनि मोनफ्रोमबो सोदोबनि गेजेराव थाखोमाना दड संबिजिदनि आदर्श, सानथौ आरो नोजोर।

अभिकथन (A) : प्रस्तावना में दिए गए बातों को जानने से ही संविधान को जान सकते हैं।

कारण (R) : प्रस्तावना में प्रत्येक शब्द में संविधान का आदर्श, दर्शन और लक्ष्य समाहित है।

(a) (A) is true, but (R) is false.

(A) सत, किन्तु (R) असत।

(A) सत, किन्तु (R) असत।

(A) आ थार, नाथाय (R) आ थार नडा।

(A) सही है, किन्तु (R) गलत है।

(42)

- (b) (A) is false, but (R) is true.
 (A) असत, किन्तु (R) सत ।
 (A) असत, किन्तु (R) सत ।
 (A) आ थार नडा, नाथाय (R) आ थार ।
 (A) गलत है, किन्तु (R) सही है ।
- (c) Both (A) and (R) are true; but (R) is not the correct explanation of (A).
 (A) आक (R) दूयोटाई सत; किन्तु (R), (A)ब शुद्ध व्याख्या नहय ।
 (A) एवंग (R) दूट्टिई सत; किन्तु (R), (A)-एर शुद्ध व्याख्या नय ।
 (A) आरो (R) मोननैबो थार; नाथाय (R) आ (A) नि गेबे बेखेवथि नडा ।
 (A) और (R) दोनों सही हैं; किन्तु (R), (A) की सही व्याख्या नहीं है ।
- (d) Both (A) and (R) are true; and (R) is the correct explanation of (A).
 (A) आक (R) दूयोटाई सत; आक (R), (A)ब शुद्ध व्याख्या ।
 (A) एवंग (R) दूट्टिई सत; एवंग (R), (A)-एर शुद्ध व्याख्या ।
 (A) आरो (R) मोननैबो थार; आरो (R) आ (A) नि गेबे बेखेवथि ।
 (A) और (R) दोनों सही हैं; और (R), (A) की सही व्याख्या है ।

37. Who can be the Chairman of the National Human Rights Commission?

बाष्ट्रीय मानर अधिकार आयोगर सभापति कोन ह'व पाबे ?

राष्ट्रीय मानव अधिकार आयोगेर सभापति के हते पाबेन ?

हायुडारि सुबुं मोनथाइ आय'गनि आफादगिरिखौ सोर जानो हायो?

राष्ट्रीय मानव अधिकार आयोग के अध्यक्ष कौन हो सकते हैं?

(a) Retired Chief Justice of a High Court

कोनो उच्च न्यायालयर प्राञ्जन मुख्य न्यायाधीश

कोनो उच्च न्यायालयेर प्राञ्जन मुख्य न्यायाधीश

गोजौ बिजिरसालिनि सासे बारग' गाहाइ बिजिरगिरि

किसी उच्च न्यायालय के पूर्व मुख्य न्यायाधीश

(b) Retired Chief Justice of the Supreme Court

उच्चतम न्यायालयर प्राञ्जन मुख्य न्यायाधीश

उच्चतम न्यायालयेर प्राञ्जन मुख्य न्यायाधीश

जौसिन बिजिरसालिनि बारग' गाहाइ बिजिरगिरि

उच्चतम न्यायालय के पूर्व मुख्य न्यायाधीश

(43)

- (c) A retired judge of a High Court
কোনো উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ এজন প্ৰাক্তন ন্যায়াধীশ
কোনো উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ একজন প্ৰাক্তন ন্যায়াধীশ
गोजौ बिजिरसालिनि सासे बारग' बिजिरगिरि
किसी उच्च न्यायालय के पूर्व न्यायाधीश
- (d) A retired judge of the Supreme Court
উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ এজন প্ৰাক্তন ন্যায়াধীশ
উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ একজন প্ৰাক্তন ন্যায়াধীশ
जौसिन बिजिरसालिनि सासे बारग' बिजिरगिरि
उच्चतम न्यायालय के पूर्व न्यायाधीश

38. Find out the Agencies of the UNO.

ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ অভিকৰণসমূহ বাছি উলিওৱা।
রাষ্ট্রসংঘের অভিকরণগুলো বেছে বার কৰো।
हायुं आफादनि एजेन्सिफोरखौ सायख'नानै दिहुन।
संयुक्त राष्ट्र संघ के अंगों का चयन करो।

- (i) Secretariat
সচিবালয়
সচিবালয়
নেহাথারিখ'
सचिवालय
- (ii) United Nations Human Rights Commission
ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ মানৱ অধিকাৰ আয়োগ
রাষ্ট্রসংঘের মানব অধিকার আয়োগ
हायुं आफादनि सुबुं मोनथाइ आय'ग
संयुक्त राष्ट्र संघ मानव अधिकार आयोग
- (iii) General Assembly
সাধাৰণ সভা
সাধাৰণ সভা
সাধাৰণ গুথুম
साधारण सभा
- (iv) International Monetary Fund
আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মুদ্রা নিধি
আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মুদ্রা নিধি
हायुं गेजेरारि रांखाउरि फुनजि
अंतर्राष्ट्रीय मुद्रा निधि
- (a) (iii), (iv) (b) (ii), (iv)
(c) (i), (iv) (d) (i), (iii)

39. Which of the following statements is/are true in case of the General Assembly of the United Nations Organization?

ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ সাধাৰণ সভা সম্পৰ্কত তলৰ কোনটো/কোনকেইটা উক্তি সত্য ?

ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ সাধাৰণ সভা সম্পৰ্কে নীচের কোন উক্তিটি/কোন উক্তিগুলো সত্য ?

हायुं आफादनि साधारन गुथुमनि बागै गाहायनि बबे-बबे बिबुंधिया थार?

संयुक्त राष्ट्र संघ की साधारण सभा के संदर्भ में इनमें से कौन-सा/से कथन सही है/हैं?

(i) It is the biggest organ of the UNO.

ই ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ বৃহত্তম অংগ।

এটি ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ বৃহত্তম অংগ।

बेयो हायुं आफादनि देरसिन बाहागो।

यह संयुक्त राष्ट्र संघ का सबसे बड़ा अंग है।

(ii) It has ten temporary and five permanent members.

ইয়াৰ দহজন অস্থায়ী আৰু পাঁচজন স্থায়ী সদস্য আছে।

এৰ দশজন অস্থায়ী এবং পাঁচজন স্থায়ী সদস্য আছে।

बेहा साजि दानदिजोर आरो साबा गागि सोद्रोमा दड।

इसके दस अस्थायी और पाँच स्थायी सदस्य हैं।

(iii) Its main function is to settle the cases filed by the affected member States.

ইয়াৰ প্ৰধান কাম হৈছে আক্ৰান্ত সদস্য ৰাষ্ট্ৰসমূহে উত্থাপন কৰা গোচৰসমূহ নিষ্পত্তি কৰা।

এৰ প্ৰধান কাজ হলো আক্ৰান্ত সদস্য ৰাষ্ট্ৰগুলোর দ্বারা উত্থাপিত मामलासमूह निष्पत्ति कर्ना।

बेनि गाहाइ खामानिया जाबाय हायुंफोरा अजद होनाय दायफोरखौ बिजिरना होनाय।

इसका मुख्य कार्य है—प्रभावित सदस्य राष्ट्रों की शिकायतों का निपटारा करना।

(a) Only (i) is true

केवल (i) सत्य

केवल (i) सत्य

(i) आल' थार

केवल (i) सही है

(b) (i) and (ii) are true

(i) आरु (ii) सत्य

(i) एबं (ii) सत्य

(i) आरो (ii) आ थार

(i) और (ii) सही हैं

(c) (ii) and (iii) are true

(ii) आरु (iii) सत्य

(ii) एबं (iii) सत्य

(ii) आरो (iii) आ थार

(ii) और (iii) सही हैं

(d) (i) and (iii) are true

(i) आरु (iii) सत्य

(i) एबं (iii) सत्य

(i) आरो (iii) आ थार

(i) और (iii) सही हैं

(45)

40. Identify the **incorrect** statements stated below relating to cheque money :

चेक मुद्रा सम्पर्कत तलत दिया अशुद्ध उक्तिकेईटा चिह्नित कबा :

चेक मुद्रा सम्पर्के नीचे देओया उक्तिगुलिर अशुद्ध उक्तिगुलि चिह्नित करो :

चेक खाउरिनि बागै गाहायाव होनाय थार नडि बिबुंथिफोरखौ सायख' :

चेक मुद्रा के संदर्भ में निम्नलिखित गलत विवरणों की पहचान करो :

(i) As a medium of exchange, a cheque has general acceptability.

बिनिमयब माध्यम हिचापे चेक एकोखनब साधारण ग्रहणयोग्यता आहे ।

बिनिमयब माध्यम हिसेबे चेक एकटिर साधारण ग्रहणयोग्यता आहे ।

सोलायसोल'नि बिजों महै चेक गांसेया बयनिबो गनायथावथि दड ।

बिनिमय के माध्यम के रूप में चेक की सामान्य ग्राह्यता है ।

(ii) Refusal to accept cheque money will mean violation of the law of the land.

चेक मुद्रा ग्रहण कबिबलै अमान्ति होराटोरे आईन भंग कबा वुजाय ।

चेक मुद्रा ग्रहण करते अराजी हओयाके आईन भंग करा बोबाय ।

चेक खाउरिखौ आजावनो नागिरैआ आयेन सिफायनायखौ बुजायो ।

चेक मुद्रा का ग्रहण न करना, कानून का उल्लंघन है ।

(iii) Cheque money is generated through economic offence.

चेक मुद्रा अर्थनैतिक अपबाधब जबियते सृष्टि कबा हय ।

चेक मुद्रा अर्थनैतिक अपराधेब द्वारा सृष्टि करा हय ।

चेक खाउरिखौ रांखान्थियारि दायनि गेजेरजों सोरजिनाय जायो ।

चेक मुद्रा आर्थिक अपराध के जरिए संचालित होती है ।

(iv) A cheque is a claim against money and can be encashed at the counter of a bank.

चेक ह'ल मुद्रा परिशोधब एटा आदेश आक बेङकब काउन्टाबत नगदीकबण कबि ल'ब पाबि ।

चेक ह'लो मुद्रा परिशोधेब एकटि आदेश एवं ब्याङ्केब काउन्टारे नगदीकबण करे नेओया याय ।

चेकआ जाबाय खाउरि सुख'नायनि मोनसे बिथोन आरो बैकनि काउन्टाराव नगद खालामनानै लानो हागौ ।

चेक है मुद्रा की माँग का आदेश और इसे बैंक के काउंटर पर नकदीकृत किया जा सकता है ।

(46)

(v) Only the Central Bank has the right to print and circulate cheque money.

চেক মুদ্রা কেবল কেন্দ্রীয় বেংকেহে ছপা আৰু বিতৰণ কৰিব পাৰে।

চেক মুদ্রা কেবল কেন্দ্রীয় ব্যাঙ্কই ছাপতে এবং বিতরণ করতে পারে।

चेक खातरिखौ मिरुआरि बैकआसो सेबखानो आरो राननो हागौ।

केवल केन्द्रीय बैंक को चेक मुद्रा छापने और वितरण करने का अधिकार है।

(a) (i), (ii), (iii), (v)

(b) (i), (ii), (iv), (v)

(c) (ii), (iii), (iv), (v)

(d) (i), (iii), (iv), (v)

41. Romen opens an account in Allahabad Bank with a sum of Rupees twenty thousand (₹ 20,000). After three months of opening, he again deposits ₹ 3,000 in his account. At the end of the financial year, bank credits a sum of ₹ 550 as interest. Considering the above situation, choose the type of bank account Romen has.

ৰমেনে এলাহাবাদ বেংকত বিছ হাজাৰ (২০,০০০) টকাৰে এটা একাউন্ট খুলিলে। একাউন্ট খোলাৰ তিনি মাহৰ পিছত তেওঁ আকৌ একাউন্টত তিনি হাজাৰ (৩,০০০) টকা জমা কৰিলে। বিত্তীয় বৰ্ষটোৰ শেষত বেংকে তেওঁৰ একাউন্টত পাঁচশ পঞ্চাশ (৫৫০) টকাৰ সুত প্ৰদান কৰিলে।

ওপৰৰ পৰিস্থিতিটো বিচাৰ কৰি ৰমেনৰ বেংকত থকা একাউন্টটোৰ প্ৰকাৰ বাছি উলিওৱা।

रमन एलाहाबाद ब्यांके विश हजार (२०,०००) टाकार एकटि अयाकाउन्ट खुलेछिलो। अयाकाउन्ट खोला र तिन मासे र पारे से आवा र अयाकाउन्टे तिन हजार (३,०००) टाका जमा करे। वित्तीय बर्षटि र शेषे ब्यांके तार अयाकाउन्टे पाँचश पण्णश (५५०) टाकार सुद प्रदान करे।

উপৰেৰ পৰিস্থিতিটি বিচাৰ কৰে ৰমেনেৰ ব্যাঙ্কে থকা অ্যাকাউন্টটিৰ প্ৰকাৰ বেছে বার কৰো।

रमेना एलाहाबाद बैकआव नैजि रोजा (20,000) रांजों मोनसे एकाउन्ट बेखेवो। एकाउन्ट बेखेवनायनि दानथामनि उनाव बियो आरोबाव एकाउन्टआव थाम रोजा (3,000) रां जमा दोनबावो। रांखान्थियारि बोसोरनि जोबनायथि बैकआ बिनि एकाउन्टआव बाजौ बाजि (550) रां सुत होबाय।

गोजौनि थासारिखौ बिजिरनानै बैकआव थानाय रमेननि एकाउन्टनि रोखोमखौ सायख'।

रमेन ने इलाहाबाद बैंक में बीस हजार रुपये (₹ 20,000) से एक खाता खोला। खाता खोलने के तीन महीने के बाद उसने फिर खाते में तीन हजार रुपये (₹ 3,000) जमा किए। वित्तीय वर्ष के अंत में बैंक ने उसके खाते में पाँच सौ पचास रुपये (₹ 550) ब्याज दिया। उपर्युक्त स्थिति पर विचार करके रमेन के बैंक खाते का प्रकार बताओ।

(a) Current Deposit Account

(b) Fixed Deposit Account

চলিত আমানত একাউন্ট

স্থিৰ আমানত একাউন্ট

চলিত আমানত অ্যাকাউন্ট

স্থিৰ আমানত অ্যাকাউন্ট

সোলিথাই আমানত একাউন্ট

থি আমানত একাউন্ট

চালু জমা খাতা

সাবধি জমা খাতা

(47)

(c) Recurring Deposit Account	(d) Savings Deposit Account
ৰেকাৰিং আমানত একাউন্ট	সঞ্চয় আমানত একাউন্ট
ৰেকাৰিং আমানত অ্যাকাউন্ট	সঞ্চয় আমানত অ্যাকাউন্ট
ৰেকাৰিং আমানত একাউন্ট	থিনায় আমানত একাউন্ট
ৰেকাৰিং জমা খাতা	বচত জমা খাতা

42. In the following question, a statement of Assertion (A) is followed by a statement of Reason (R). Considering these statements, choose the correct option from the alternatives given below :

তলৰ প্ৰশ্নটোত দাবী (A) হিচাপে এটা উক্তি দিয়াৰ পিছত কাৰণ (R) হিচাপে এটা উক্তি দিয়া হৈছে। উক্তি দুটা বিচাৰ কৰি তলত দিয়া বিকল্পবোৰৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা :

নীচৰ প্ৰশ্নটিতে দাবী (A) হিচাবে একটি উক্তি এবং कारण (R) হিচাবে অন্য একটি উক্তি দেওয়া হয়েছে। উক্তি দুটি বিচার করে नीचे देওয়া বিকল্পগুলো থেকে শুদ্ধ বিকল্পটি বেছে বার কৰো :

गाहायनि सौनायाव दाबि (A) महरै मोनसे बिबुंथि होनायनि उनाव जाहोन (R) महरै गुबुन मोनसे बिबुंथि होनाय जादों। बिबुंथि मोननैखौ बिजिरनानै गाहायाव होनायफोरनिफ्राय गेबैखौ सायख'नानै दिहुन :

इस प्रश्न में अभिकथन (A) के रूप में एक विवरण और कारण (R) के रूप में दूसरा विवरण दिया गया है। इन्हें पढ़ो और सही विकल्प का चयन करो :

Assertion (A) :

Money is the most liquid asset.

Reason (R) :

Money can be converted directly and immediately into goods and services that the holder of the money wants.

দাবী (A) : মুদ্রাই হৈছে আটাইতকৈ তৰলীকৃত সম্পত্তি।

কাৰণ (R) : মুদ্রাক সামগ্ৰী আৰু সেৱালৈ তৎকালীনভাৱে আৰু প্ৰত্যক্ষভাৱে মুদ্রাৰ গৰাকীয়ে বিচৰা ধৰণে ৰূপান্তৰিত কৰিব পাৰি।

দাবী (A) : মুদ্রা হৈছে সবচেয়ে তৰলীকৃত সম্পত্তি।

কাৰণ (R) : মুদ্রাকে সামগ্ৰী ও সেৱাতে তৎকালীনভাৱে এবং প্ৰত্যক্ষভাৱে মুদ্রাৰ মালিকের ইচ্ছা অনুযায়ী ৰূপান্তৰ কৰা যায়।

দাবী (A) : खाउरियानो जाबाय बयनिखुइबो आवलिसिनग्रा सम्पत्ति।

जाहोन (R) : खाउरिखौ मुवा आरो मावमिनसिन थाबैनो आरो थोंजोडै खाउरिनि बिगोमाया लुबैनय बादियै महर सोलायहोनो हागौ।

अभिकथन (A) : मुद्रा सबसे तरल संपत्ति है।

कारण (R) : मुद्रा को वस्तु और सेवा के रूप में तत्काल और प्रत्यक्ष रूप में मुद्रा धारक अपनी इच्छानुसार बदल सकता है।

(48)

- (a) (A) is true, but (R) is false.
 (A) সত্য, কিন্তু (R) অসত্য।
 (A) সত্য, কিন্তু (R) অসত্য।
 (A) আ সৈথো, নাথায় (R) আ সৈথো নড়া।
 (A) সহী হৈ, কিন্তু (R) গলত হৈ।
- (b) Both (A) and (R) are true; and (R) is the correct explanation of (A).
 (A) আৰু (R) দুয়োটাই সত্য; আৰু (R), (A)ৰ শুদ্ধ ব্যাখ্যা।
 (A) এবং (R) দুটোই সত্য; এবং (R), (A)-এৰ শুদ্ধ ব্যাখ্যা।
 (A) আরো (R) মোননৈবো সৈথো, আরো (R) আ (A) নি থার বেখেবথিনায়।
 (A) और (R) दोनों सही हैं; और (R), (A) की सही व्याख्या है।
- (c) (A) is false, but (R) is true.
 (A) অসত্য, কিন্তু (R) সত্য।
 (A) অসত্য, কিন্তু (R) সত্য।
 (A) আ সৈথো নড়া, নাথায় (R) আ সৈথো।
 (A) গলত হৈ, কিন্তু (R) সহী হৈ।
- (d) Both (A) and (R) are true; but (R) is not the correct explanation of (A).
 (A) আৰু (R) দুয়োটাই সত্য; কিন্তু (R), (A)ৰ শুদ্ধ ব্যাখ্যা নহয়।
 (A) এবং (R) দুটোই সত্য; কিন্তু (R), (A)-এৰ শুদ্ধ ব্যাখ্যা নয়।
 (A) আরো (R) মোননৈবো সৈথো; নাথায় (R) আ (A) নি থার বেখেবথিনায় নড়া।
 (A) और (R) दोनों सही हैं; किन्तु (R), (A) की सही व्याख्या नहीं है।

43. Consider the statements (i) and (ii) about economic growth and development and choose the correct answer from the alternatives given below.

অর্থনৈতিক বিকাশ আৰু উন্নয়ন সম্পৰ্কে উক্তি (i) আৰু (ii) বিচাৰ কৰা আৰু তলত দিয়া বিকল্পবোৰৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা।

অর্থনৈতিক বিকাশ এবং উন্নয়ন সম্পৰ্কে উক্তি (i) এবং (ii) বিচাৰ কৰো এবং नीचे देওয়া বিকল্পগুলো থেকে শুদ্ধ উত্তৰটি বেছে বার কৰো।

राखान्थियारि गोवसारनाय आरो जौगानायनि बागै बिबुंथि (i) आरो (ii) खौ बिजिरना नाय ; आरो गाहायाव होनायफोरनिफ्राय गेबै फिननायखौ सायख'नानै दिहनु।

आर्थिक विकास और प्रगति के संदर्भ में विवरण (i) और (ii) को ध्यानपूर्वक पढ़ो और नीचे दिए गए विकल्पों में से सही विकल्प का चयन करो :

(i) Economic development is a qualitative concept, but economic growth is a quantitative concept.

অর্থনৈতিক উন্নয়ন হৈছে এটা গুণগত ধাৰণা, কিন্তু অর্থনৈতিক বিকাশ এটা পৰিমাণ-সূচক ধাৰণা।

অর্থনৈতিক উন্নয়ন হচ্ছে একটি গুণগত ধারণা, কিন্তু অর্থনৈতিক বিকাশ একটি পরিমাণসূচক ধারণা।

রাঁখান্দিয়ারি জৌগানায়া জাৰায় মোনসে গুন্যরি হমদাঁথি, নাথায় রাঁখান্দিয়ারি গেবসারনায়া মোনসে বিবাঁ ফোরমায়নায হমদাঁথি।

আর্থিক প্রগতি হৈ—গুণবত্তা কী অবধারণা, লেকিন আর্থিক বিকাশ হৈ—পরিমাণ কী অবধারণা।

- (ii) Economic development is a narrow concept, whereas economic growth is a broader concept.

অর্থনৈতিক উন্নয়নৰ অর্থ সীমিত, কিন্তু অর্থনৈতিক বিকাশৰ অর্থ ব্যাপক।

অর্থনৈতিক উন্নয়নের অর্থ সীমিত, কিন্তু অর্থনৈতিক বিকাশের অর্থ ব্যাপক।

রাঁখান্দিয়ারি জৌগানায়নি আঁথিয়া গুসেব, নাথায় রাঁখান্দিয়ারি গেবসারনায়নি আঁথিয়া গুবার।

আর্থিক প্রগতি কা অর্থ সীমিত হৈ, লেকিন আর্থিক বিকাশ কা অর্থ ব্যাপক হৈ।

(a) (i) is true, (ii) is true (i) সত্য, (ii) সত্য (i) সত্য, (ii) সত্য (i) আ সৈথো, (ii) আ সৈথো (i) সही है, (ii) सही है	(b) (i) is true, (ii) is false (i) सत्य, (ii) असत्य (i) सत्य, (ii) असत्य (i) आ सैथो, (ii) आ सैथो नडा (i) सही है, (ii) गलत है
(c) (i) is false, (ii) is false (i) असत्य, (ii) असत्य (i) असत्य, (ii) असत्य (i) आ सैथो नडा, (ii) आ सैथो नडा (i) गलत है, (ii) गलत है	(d) (i) is false, (ii) is true (i) असत्य, (ii) सत्य (i) असत्य, (ii) सत्य (i) सैथो नडा, (ii) आ सैथो (i) गलत है, (ii) सही है

44. The Chairman of 'NITI Aayog' is

নীতি (NITI) আয়োগৰ অধ্যক্ষজন হ'ল

নীতি (NITI) আয়োগের অধ্যক্ষ হলেন

निटि (NITI) आय'गनि आफादगिरिया जाबाय

नीति (NITI) आयोग के अध्यक्ष कौन हैं?

(a) The President ৰাষ্ট্ৰপতি রাষ্ট্রপতি हायुंगिरि राष्ट्रपति	(b) The Union Finance Minister केन्द्रीय वित्तमन्त्री केन्द्रीय अर्थमन्त्री मिर्नुआरि राँखाउरि मन्त्रि केन्द्रीय वित्तमंत्री
(c) The Prime Minister प्रधानमन्त्री प्रधानमन्त्री गाहाइ मन्त्रि प्रधानमंत्री	(d) The Vice President उपराष्ट्रपति उपराष्ट्रपति लेडाइ हायुंगिरि उपराष्ट्रपति

(50)

45. Match the following and find out the correct answer :

(i) Democratic Planning	(a) Involves lowest level of administration in planning
(ii) Economic Planning	(b) People participate at different stages of plan making
(iii) Grassroot Planning	(c) To attain a set of well-defined developmental objectives

তলত দিয়াবোৰ মিলোৱা আৰু শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

(i) গণতান্ত্ৰিক পৰিকল্পনা	(a) প্ৰশাসন ব্যৱস্থাৰ একেবাৰে নিম্ন পৰ্যায়ত পৰিকল্পনা যুগ্মতকৰণত জড়িত হোৱা
(ii) অৰ্থনৈতিক পৰিকল্পনা	(b) ৰাইজে পৰিকল্পনা যুগ্মতকৰণৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ত অংশগ্ৰহণ কৰে
(iii) তৃণমূল পৰ্যায়ৰ পৰিকল্পনা	(c) কেতবোৰ সুনিৰ্দিষ্ট উন্নয়নৰ লক্ষ্যত উপনীত হোৱা

নীচে দেওয়াগুলি মেলাও এবং শুদ্ধ উত্তৰটি বেছে বার কৰো :

(i) গণতান্ত্ৰিক পৰিকল্পনা	(a) প্ৰশাসন ব্যৱস্থাৰ একেবাৰে নিম্ন পৰ্যায়ত পৰিকল্পনা প্ৰস্তুতকৰণে জড়িত হওয়া
(ii) অৰ্থনৈতিক পৰিকল্পনা	(b) জনসাধাৰণ পৰিকল্পনা প্ৰস্তুতকৰণেৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ত অংশগ্ৰহণ কৰে
(iii) তৃণমূল পৰ্যায়ৰ পৰিকল্পনা	(c) কেইকটি সুনিৰ্দিষ্ট উন্নয়নৰ লক্ষ্যে উপনীত হওয়া

गाहायाव होनायफोरखौ गोरबहो आरो गेबे फिननायखौ सायख'नानै दिहुन :

(i) सुबुंखुंथाइयारि बिथांखि	(a) खुंथाइ राहानि गाहायथारनि खलबाव बिथांखि दानायाव बाहागो लानाय
(ii) रांखान्थियारि बिथांखि	(b) बिथांखि दानायनि गुबुन गुबुन खलबाव राइजोफोरा बाहागो लायो
(iii) गुदि खलबनि बिथांखि	(c) खायसे थि जौगानायनि थांखिखौ सौहैनो हानाय

इनका मिलान करो और सही उत्तर का चयन करो :

(i) गणतांत्रिक परिकल्पना	(a) प्रशासन व्यवस्था में सबसे निम्न स्तर पर परिकल्पना प्रस्तुति में जुड़ना
(ii) आर्थिक परिकल्पना	(b) परिकल्पना प्रस्तुति में जनता विभिन्न स्तरों पर भाग लेती है
(iii) जमीनी स्तर की परिकल्पना	(c) विकास के निर्धारित लक्ष्यों को प्राप्त करना
- (a) (i)→(a), (ii)→(c), (iii)→(b)   (b) (i)→(c), (ii)→(a), (iii)→(b)
(c) (i)→(c), (ii)→(b), (iii)→(a)   (d) (i)→(b), (ii)→(c), (iii)→(a)

SECTION—B / খ—শাখা / খ—শাখা / খ—বাহাগো / খণ্ড—খ

46. Compare the methods of protest used in the Swadeshi Movement with those employed in the earlier Indian Rebellion of 1857. 2

স্বদেশী আন্দোলনত ব্যবহৃত প্রতিবাদের পদ্ধতিসমূহ ইয়াৰ পূৰ্বে হোৱা ১৮৫৭ চনৰ ভাৰতীয় বিদ্রোহত ব্যৱহাৰ কৰা পদ্ধতিৰ সৈতে তুলনা কৰা।

স্বদেশী আন্দোলনে ব্যবহৃত প্রতিবাদের পদ্ধতিসমূহ পূৰ্বে হওয়া ১৮৫৭ সনের ভারতীয় বিদ্রোহে ব্যবহাৰ কৰা পদ্ধতিৰ সৈতে তুলনা কৰা।

गावहादरारि सोमावसारनायाव बाहायजानाय सोमावसारनायनि आदबफोरखौ बेनि सिगाडाव जानाय 1857 मायथाइनि भारतारि बिग्रायनायाव बाहायनाय आदबफोरजौ रुजु।

स्वदेशी आंदोलन में अपनाए गए प्रतिवादी तरीकों और इससे पहले 1857 के भारतीय विद्रोह में अपनाए गए प्रतिवादी तरीकों के बीच तुलना करो।

47. Look at the picture below and answer the question that follows :

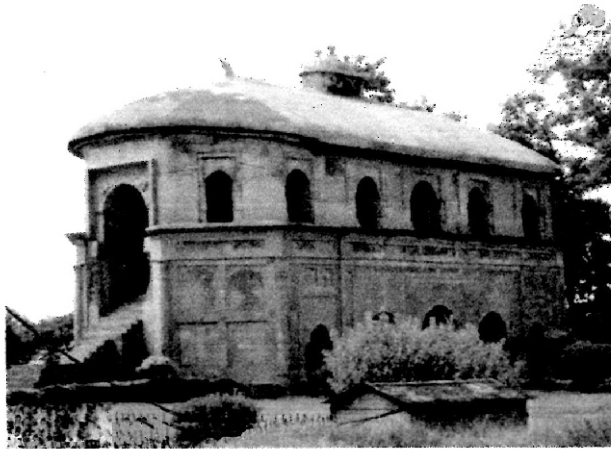
তলৰ ছবিখন চোঁৱা আৰু তাৰ পিছত দিয়া প্ৰশ্নটোৰ উত্তৰ লিখা :

নীচের ছবিটি দেখা এবং তারপর প্রশ্নটির উত্তর দাও :

गाहायनि सावगारिखौ नाय आरो बेनि उनाव होनाय सोनायनि फिन हो :

नीचे के चित्र को देखो और उसके बाद के प्रश्न का उत्तर दो :

Identify any two architectural features of the Rang Ghar. Why was this architecture built during the Ahom period? 2+1=3

ৰংঘৰৰ যিকোনো দুটা স্থাপত্যগত বৈশিষ্ট্য চিনাক্ত কৰা। আহোম যুগত এই স্থাপত্যটো কিয় নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল ?

रंगघरेर ये कोनो दुटि स्थापत्यगत वैशिष्ट्य सनाक्त करो। आहोम युगे এই स्थापत्यटि केन निर्माण करा हयेছিল ?

(52)

रंघरनि जायखिजाया मोननै बुमिनसारारि आखुथाइ सिनायना दिहुन। आहम मुगायाव बे बुमिनसारखौ मानो लुनाय जादोमोन?

रंघर की किन्हीं दो स्थापत्य विशेषताओं की पहचान करो। आहोम युग में इस स्थापत्य का निर्माण क्यों किया गया था?

Or / नाईबा / अथवा / एबा / अथवा

(For Blind Candidates Only)

(केवल दृष्टिहीन परीक्षार्थीसकलर बाबे)

(केवल दृष्टिहीन परीक्षार्थीसकलर जन्या)

(मेगनजों नुयि बिजाथिफोरनि थाखायल')

(केवल दृष्टिबाधित परीक्षार्थियों के लिए)

Analyse the impact of the Bihu festival on the social unity among different communities of Assam. 3

অসমৰ বিভিন্ন সম্প্ৰদায়ৰ মাজত সামাজিক ঐক্য সাধনত বিহু উৎসৱৰ প্ৰভাৱ বিশ্লেষণ কৰা।

অসমৰ বিভিন্ন সম্প্ৰদায়ৰ মध्ये সামাজিক ঐক্য সাধনে বিহু উৎসৱৰ প্ৰভাৱ বিশ্লেষণ কৰো।

आसामनि गुबुन गुबुन हारिफोरनि गेजेराव समाजारि खौसेथि गायसननायाव बिहु फोरबोनि गोहोमखौ बिजिर।

असम के विभिन्न जनसमुदायों के बीच बिहु उत्सव ने किस प्रकार सामाजिक एकता को प्रभावित किया है, विश्लेषण करो।

48. Evaluate the role of General Dyer in the Jallianwala Bagh Massacre and the subsequent reactions to his actions. 2+2=4

জালিয়ানবাগা বাগৰ হত্যাকাণ্ডত জেনেৰেল ডায়াবৰ ভূমিকা আৰু তেখেতৰ কাৰ্যব্যৱস্থাৰ পৰৱৰ্তী প্ৰতিক্ৰিয়াসমূহ মূল্যায়ন কৰা।

জালিয়ানওয়ালা বাগের হত্যাকাণ্ডে জেনারেল ডায়ারের ভূমিকা এবং তাঁর কার্যব্যবস্থার পরবর্তী প্রতিক্রিয়াগুলো মূল্যায়ন কৰো।

जालियानवाला बागनि बुथारग्लुंनायाव जेनेरेल डायारनि बिफाव आरो बिथांनि बे खामानिनि उननि फिनजाथाइफोरखौ सावराय।

जलियाँवाला बाग के हत्याकांड में जनरल डायर की भूमिका और उनके कार्यों की परवर्ती प्रतिक्रियाओं का मूल्यांकन करो।

49. Observe the given statistical data on the collection of revenue (in terms of rupees) by the British Government and answer the questions that follow :

Year→ District↓	1832-33	1842-43	1852-53
Kamrup	1,10,181	2,52,991	2,95,996
Darrang	41,506	1,35,454	1,57,795
Nagaon	31,509	1,10,314	1,28,873
Sibsagar	—	80,843	1,14,463
Lakhimpur	—	34,780	46,553

ব্রিটিছ চৰকাৰৰ সংগৃহীত ৰাজহৰ (টকাৰ হিচাপত) বিষয়ে দিয়া পৰিসংখ্যাৰ তথ্যসমূহ নিৰীক্ষণ কৰা আৰু তাৰ পিছৰ প্ৰশ্নকেইটাৰ উত্তৰ দিয়া :

বছৰ→ জিলা ↓	১৮৩২-৩৩	১৮৪২-৪৩	১৮৫২-৫৩
কামৰূপ	১,১০,১৮১	২,৫২,৯৯১	২,৯৫,৯৯৬
দৰং	৪১,৫০৬	১,৩৫,৪৫৪	১,৫৭,৭৯৫
নগাঁও	৩১,৫০৯	১,১০,৩১৪	১,২৮,৮৭৩
শিবসাগৰ	—	৮০,৮৪৩	১,১৪,৪৬৩
লখিমপুৰ	—	৩৪,৭৮০	৪৬,৫৫৩

ব্রিটিছ সরকারের সংগৃহীত রাজস্বের (টাকার হিসেবে) বিষয়ে দেওয়া পৰিসংখ্যাৰ তথ্যসমূহ নিৰীক্ষণ কৰো এবং তারপর प्रश्नগুলির উত্তर दाओ :

বর্ষ→ জেলা ↓	১৮৩২-৩৩	১৮৪২-৪৩	১৮৫২-৫৩
কামৰূপ	১,১০,১৮১	২,৫২,৯৯১	২,৯৫,৯৯৬
দৰং	৪১,৫০৬	১,৩৫,৪৫৪	১,৫৭,৭৯৫
নগাঁও	৩১,৫০৯	১,১০,৩১৪	১,২৮,৮৭৩
শিবসাগৰ	—	৮০,৮৪৩	১,১৪,৪৬৩
লখিমপুৰ	—	৩৪,৭৮০	৪৬,৫৫৩

(54)

ब्रिटिस सरकारनि बुथुमनाय खाजोनानि (रानि महाराव) बागै होनाय सानसरथुमारि खारिफोरखौ नोजोर हो आरो बेनि उननि सोंथिफोरनि फिन हो :

बोसोर→	1832-33	1842-43	1852-53
जिला ↓			
कामरूप	1,10,181	2,52,991	2,95,996
दरं	41,506	1,35,454	1,57,795
नगाव	31,509	1,10,314	1,28,873
शिवसागर	—	80,843	1,14,463
लक्षिमपुर	—	34,780	46,553

ब्रिटिश सरकार द्वारा संगृहित राजस्व (रुपये के रूप में) के संदर्भ में दिए गए सांख्यिकीय आँकड़ों का निरीक्षण करो और उसके बाद के प्रश्नों के उत्तर दो :

वर्ष→	1832-33	1842-43	1852-53
जिला ↓			
कामरूप	1,10,181	2,52,991	2,95,996
दरंग	41,506	1,35,454	1,57,795
नगाँव	31,509	1,10,314	1,28,873
शिवसागर	—	80,843	1,14,463
लखीमपुर	—	34,780	46,553

(a) Compare the data between Kamrup and Darrang. 2

कामरूप आरु दरङ्ग तथ्यासमूह तुलना करा ।

কামৰূপ এবং दरङ्गेर जेलांर तथ्याङ्गुलो तुलना करा ।

कामरूप आरो दरंनि खारिफोरखौ रुजु।

कामरूप और दरंग के आँकड़ों की तुलना करो।

(b) What was the impact of the change on the peasants of Kamrup and Darrang? 2

कामरूप आरु दरङ्ग कृषकसकलर ँपबत परिवर्तनटोब प्रभांर कि हैछिल ?

কামৰূপ এবং दरङ्गेर कृषकसकलेर ँपर परिवर्तनेर प्रभाव की हैछिल ?

कामरूप आरो दरंनि आबादारिफोरनि सायाव सोलायनायनि गोहोमा मा रोखोमनि जादोमोन ?

कामरूप और दरंग के किसानों पर परिवर्तन का क्या प्रभाव पड़ा था ?

50. Chandra Kumar Agarwala, the editor of *Jonaki*, in its inaugural issue made it clear that the politics of the rulers was beyond the purview of 'Jonaki'.

'জোনাকী' কাকতৰ প্ৰথম সংখ্যাত চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালাই এইটো স্পষ্ট কৰি দিছিল যে শাসকসকলৰ ৰাজনীতি 'জোনাকী'ৰ আওতাৰ বাহিৰত থাকিব।

'জোনাকী' পত্ৰিকাৰ প্ৰথম সংখ্যায় চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালা এটা স্পষ্ট কৰে দিয়েছিল যে শাসকসকলৰ ৰাজনীতি 'জোনাকী'ৰ আওতাৰ বাহিৰে থাকবে।

"'জ'নাকী" লাউসিনি গিৰি বিসানাব চন্দ্ৰ কুমাৰ আগৰৱালায়া বেখৌ ৰোখা খালামনাই হোদোঁমোনদি খুঁগিৰিফোৰনি ৰাজখান্দিয়া "'জ'নাকী"নি আবথানি ৰাহেৰাব থাগোন।

'জোনাকী' পত্ৰিকা কে প্ৰথম অংক में चंद्र कुमार अगर्वाला ने यह स्पष्ट कर दिया था कि शासनकर्ता की राजनीति 'जोनकी' से दूर रहेगी।

- (a) Who are being referred to as 'rulers' in the statement? 1

বিবৰণটোত 'শাসকসকল' বুলি কাক কোৱা হৈছে?

বিবৰণটিতে 'শাসকসকল' বলতে কাকে বলা হয়েছে?

बे बिबुंधियाव 'खुंगिरिफोर' होननानै सोरखौ बुनाय जादों?

उक्त कथन में 'शासनकर्ता' किन्हें कहा गया था?

- (b) Which association published *Jonaki*? 1

'জোনাকী' কাকত কোনটো সংস্থাই প্ৰকাশ কৰিছিল?

'জোনাকী' পত্ৰিকা কোন্ সংস্থা প্ৰকাশ কৰিছিল?

"'ज'नकी" लाइसिखौ बबे आफादा फोसावदोमोन?

'जोनकी' पत्रिका को किस संगठन ने प्रकाशित किया था?

- (c) If politics was out of the purview of *Jonaki*, then how did it contribute to the growth of nationalist consciousness? Provide at least three examples. 3

যদি ৰাজনীতি জোনাকীৰ আওতাৰ বাহিৰত আছিল, তেন্তে ই কেনেকৈ জাতীয়তাবাদী চেতনাৰ বিকাশত অৰিহণা যোগাইছিল? অতি কমেও তিনিটা উদাহৰণ দিয়া।

যদি ৰাজনীতি 'জোনাকী'ৰ আওতাৰ বাহিৰে ছিল, তাহলে এটি কীভাবে জাতীয়তাবাদী চেতনাৰ বিকাশে অবদান রেখেছিল? কমপক্ষে তিনটি উদাহরণ দাও।

राजखान्दिया जुदि "'ज'नकी"नि आवथानि ৰাহেৰাব দমোনব্লা, বেয়ো মাৰাদিহৈ হাৰিমায়াৰি সানসি গেবসারनायाव बिहोमा होदोमोन? खमैबो मोनथाम बिदिन्धि हो।

यदि 'जोनकी' राजनीति से दूर थी, तब यह किस प्रकार राष्ट्रीय चेतना के विकास में योगदान देती थी? कम-से-कम तीन उदाहरण दो।

51. What are called Ubiquitous Resource and Localised Resource? Give example of each of these resources. 2

চিৰ প্ৰবাহমান সম্পদ আৰু স্থানিক সম্পদ কাক বোলে? প্ৰত্যেকৰে উদাহৰণ দিয়া।

চিৰ প্ৰবাহমান সম্পদ এবং স্থানিক সম্পদ कাকে बले? प्रतिचिर उदाहरण दाओ।

अराय थाखानाय सम्पद आरो जायगायारि सम्पद माखौ बुडो? बे मोनफ्रोमबो सम्पदनि बिदिन्धि हो।

सर्वव्यापी संसाधन और स्थानिक संसाधन किसे कहते हैं? प्रत्येक का उदाहरण दो।

- 52.** Read the following news headline of *The Assam Tribune* (29 December, 2022) and answer the question that follows :
“Guwahati named among top 5 slowest cities in terms of average vehicle speed.”

Mention three environmental problems being faced by Guwahati due to slow vehicle speed.

3

‘দি আছাম ট্ৰিবিউন’ কাকতৰ (২৯ ডিচেম্বৰ, ২০২২) তলত দিয়া বাতৰিৰ শিৰোনামটো পঢ়া আৰু তাৰ পিছৰ প্ৰশ্নটোৰ উত্তৰ দিয়া :

“গড় যান-বাহনৰ গতিৰ ক্ষেত্ৰত শীৰ্ষ ৫খন লেহেমীয়া চহৰৰ ভিতৰত গুৱাহাটীৰ নাম।”

যান-বাহনৰ লেহেমীয়া গতিৰ ফলত গুৱাহাটীয়ে সন্মুখীন হৈ অহা তিনিটা পাৰিবেশিক সমস্যা উল্লেখ কৰা।

নীচে দেওয়া ‘দি অসম ট্ৰিবিউন’ পত্রিকার (২৯ ডিসেম্বৰ, ২০২২) খবৰেৰ শিৰোনামটি পঢ়ো এবং তারপর প্ৰশ্নটিৰ উত্তৰ দাও :

“গড় যান-বাহনৰ গতিৰ ক্ষেত্ৰে শীৰ্ষ ৫টি মছৰ শহৰেৰ ভেতৰে গুৱাহাটীৰ নাম।”

যানবাহনৰ মছৰ গতিৰ ফলে গুৱাহাটী শহৰ সন্মুখীন হওয়া তিনটি পাৰিবেশিক সমস্যা উল্লেখ কৰো।

‘দি আসাম ট্ৰিবিউন’ खौरां बिलाइनि (29 डिसेम्बर, 2022) गाहायाव होनाय खौरांनि खर’ लारिख्रौ फराय आरो बेनि उननि सौंथिनि फिन हो :

“गारि-मथरनि गड़ गोव्रैथिनि बेलायाव गोजौसिननि गंबा लासैसिन नोगोरनि मादाव गुवाहाटीनि मुं।”

गारि-मथरा लासै खारनायनि जाहोनाव गुवाहाटीया मोगा-मोगि जानाय मोनथाम आबहावायायार जेना मख्र’।

‘दि आसाम ट्ৰिब्यून’ अखबार के (29 दिसंबर, 2022) निम्नलिखित समाचार के शीर्षक को पढ़ो और उसके बाद के प्रश्न का उत्तर दो :

“औसत वाहन गति के क्षेत्र में शीर्ष 5 धीमे शहरों में गुवाहाटी का नाम”

वाहनों की धीमी गति के फलस्वरूप गुवाहाटी द्वारा सामना की जाने वाली तीन समस्याओं का उल्लेख करो।

- 53.** Does Assam have prospect for the development of water transport? Give four arguments in support of your opinion.

4

অসমত জল পৰিবহণৰ উন্নয়নৰ সম্ভাৱনা আছেনে? তোমাৰ মন্তব্যৰ সমৰ্থনত চাৰিটা যুক্তি দিয়া।

অসমে জল-পৰিবহন উন্নয়নেৰ সম্ভাৱনা আছে কি? তোমাৰ মন্তব্যেৰ সমৰ্থনে চাৰিটা যুক্তি দাও।

आसामाव दै हान्था-मेला जौगानायनि खाबु दडना? नौनि बिबुंथिख्रौ मदद होनानै मोनब्रै बानबुंथाइ हो।

क्या असम में जल परिवहन के विकास की संभावना है? अपने अभिमत का समर्थन देते हुए चार युक्तियाँ लिखो।

(57)

54. Based on the features given in the following table, compare the Pacific Ocean and the Atlantic Ocean. Draw the table and write your responses in it :

5

Sl. No.	Features	Pacific Ocean	Atlantic Ocean
(i)	Location		
(ii)	Land area		
(iii)	Average depth		
(iv)	Major islands (any two)		
(v)	Major seas in the ocean (any two)		

তলৰ তালিকাখনত দিয়া বৈশিষ্ট্যবোৰৰ ভিত্তিত প্রশান্ত মহাসাগৰ আৰু আটলাণ্টিক মহাসাগৰৰ তুলনা কৰা। তালিকাখন আঁকা আৰু তাত তোমাৰ উত্তৰসমূহ লিখা :

ক্র.নং.	বৈশিষ্ট্যবোৰ	প্রশান্ত মহাসাগৰ	আটলাণ্টিক মহাসাগৰ
(i)	অবস্থিতি		
(ii)	মাটি-কালি		
(iii)	গড় গভীৰতা		
(iv)	উল্লেখযোগ্য দ্বীপসমূহ (যিকোনো দুখন)		
(v)	মহাসাগৰখনৰ উল্লেখযোগ্য সাগৰসমূহ (যিকোনো দুখন)		

নীচের তালিকায় দেওয়া বৈশিষ্ট্যগুলোর ভিত্তিতে প্রশান্ত মহাসাগর এবং আটলাণ্টিক মহাসাগরের তুলনা কৰো। তালিকাটি আঁকো এবং তাতে তোমাৰ উত্তৰগুলো লেখো :

ক্র.সংখ্যা.	বৈশিষ্ট্যসমূহ	প্রশান্ত মহাসাগর	আটলাণ্টিক মহাসাগর
(i)	অবস্থিতি		
(ii)	ভূমিভাগ		
(iii)	গড় গভীৰতা		
(iv)	উল্লেখযোগ্য দ্বীপসমূহ (যে কোনো দুটি)		
(v)	মহাসাগরটির উল্লেখযোগ্য সমুদ্রসমূহ (যে কোনো দুটি)		

गाहायनि संलाइआव होनाय आखुथाइफोरखौ बिथा खालामनानै प्रशान्त लैथोमा आरो आटलान्टिक लैथोमाखौ रुजुलाय। संलाइनि सावगारि बो आरो बैयाव नॉनि फिननायफोरखौ लिर :

फारि नं	आखुथाइफोर	प्रशान्त लैथोमा	आटलान्टिक लैथोमा
(i)	थाथाइ		
(ii)	हानि अरथाइ		
(iii)	गइ गोथौ		
(iv)	मख'जाथाव दिपफोर (जायखिजाया मोननै)		
(v)	लैथोमानि मख'जाथाव लैथोफोर (जायखिजाया गनै)		

नीचे की तालिका में दी गई विशेषताओं के आधार पर प्रशांत महासागर और अटलांटिक महासागर की तुलना करो। तालिका बनाओ और उसमें अपना उत्तर लिखो :

क्र० सं०	विशेषताएँ	प्रशांत महासागर	अटलांटिक महासागर
(i)	अवस्थिति		
(ii)	क्षेत्रफल		
(iii)	औसत गहराई		
(iv)	उल्लेखनीय द्वीपसमूह (कोई दो)		
(v)	महासागर के उल्लेखनीय सागर (कोई दो)		

55. Draw a sketch map of Assam and locate therein any two of the following with names : 2+2=4

असमब एखन नक्शा मानचित्र आँका आरु तात तलत दियबोबरब यिकोनो दूटा नामसह बह्ण्वा :

असमब एखन नक्शा मानचित्र आँको एबं नीचे देण्वा ये कोनो दूटा नामसह बसाओ :

आसामनि गांसे मानसावगारि बो आरो बैयाव गाहायाव होनायफोरनि जायखिजाया मोननै मुंखौ होफानानै फज' :

असम का एक रेखाचित्री नक्शा बनाओ और उसमें इनमें से किन्हीं दो को नाम सहित बिठाओ :

(a) A bridge connecting north and south bank of the river Brahmaputra

ब्रह्मपुत्रब उतुबपाब आरु दक्षिणपाब संयोगी एखन दलं

ब्रह्मपुत्रब उतुबपाड़ एबं दक्षिणपाड़ संयोगी एखन सेतु

बुर्लुबुथुरनि साहा आरो खोला फारखौ फोनांजाबनाय गंसे दालां

ब्रह्मपुत्र नदी के उत्तरी और दक्षिणी तट को जोड़ने वाला एक पुल

(59)

(b) A National Park of Assam where we can find white-winged wood duck

দেওহাঁহ দেখা পোৱা অসমৰ এখন ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান

দেওহাঁহ দেখতে পাওয়া অসমৰ এটি ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান

দেব হাঁহো নুনো মৌননাথ গংগে হায়ুডাৰি হায়ামা

অসম কা এক ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান, জहाँ দেব বতখৰ দিখাই দেতি হৈ

(c) An oil refinery of Assam

অসমৰ এটা তেল শোধনাগাৰ

অসমৰ এটি তৈল শোধনাগাৰ

আসামনি গংগে থাব সোদাঁসালি

অসম কা এক তেল শোধনাগাৰ

Or / नाईबा / अथवा / एबा / अथवा

(For Blind Candidates Only)

(কেবল দৃষ্টিহীন পৰীক্ষার্থীসকলৰ বাবে)

(কেবল দৃষ্টিহীন পৰীক্ষার্থীসকলৰ জন্ম)

(मेगनजों नुयि बिजाथिफोरनि थाखायल')

(केवल दृष्टिबाधित परीक्षार्थियों के लिए)

Briefly describe the problems of tourism industry of Assam. 4

অসমৰ পৰ্যটন উদ্যোগৰ সমস্যাবোৰ চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা।

অসমৰ পৰ্যটন উদ্যোগৰ সমস্যাগুলি সংক্ষেপে বৰ্ণনা কৰো।

আসামনি দাবৰায়নাথ দাৰিমিননি জেনাফোরখৌ গুমুডৈ ফোৰমাথ।

অসম কে পৰ্যটন উদ্যোগ কী সমস্যাओं का संक्षेप में वर्णन करो।

56. How are the permanent members different from the non-permanent members in the UN Security Council? 2

ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ নিৰাপত্তা পৰিষদৰ স্থায়ী সদস্যসকল অস্থায়ী সদস্যসকলৰ পৰা কেনেদৰে পৃথক ?

ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ নিৰাপত্তা পৰিষদৰ স্থায়ী সদস্যসকল অস্থায়ী সদস্যসকলৰ থেকে কীভাবে पृथक ?

हायुं आफादनि रैखाथि गुथुमनि गागि सोद्रोमाफोरा दान्दिजोर सोद्रोमाफोरनिक्राय माबोरै फाराग गोनां?

राष्ट्रसंघ की सुरक्षा परिषद् के स्थायी सदस्यगण, अस्थायी सदस्यों से किस प्रकार अलग होते हैं?

(60)

57. Read the description below and answer the question that follows :

Suppose, the government has set up a hospital in a village called Dambuk. The hospital provides free treatment to the Hindus. People of other religions have to bear the cost of treatment themselves.

Can government take such measures in a country like India? Give your opinion.

তলৰ বিৱৰণটো পঢ়া আৰু তাৰ পিছৰ প্ৰশ্নটোৰ উত্তৰ দিয়া :

ধৰাহুঁক, চৰকাৰে ডাম্বুক নামৰ গাঁৱখনত এখন চিকিৎসালয় স্থাপন কৰিলে। চিকিৎসালয়খনত হিন্দুসকলক বিনামূলীয়া চিকিৎসা প্ৰদান কৰা হয়। অন্য ধৰ্মৰ লোকে চিকিৎসাৰ খৰচপাতি নিজে বহন কৰিব লাগে।

ভাৰতৰ দৰে এখন দেশত চৰকাৰে তেনে ধৰণৰ ব্যৱস্থা ল'ব পাৰেনে? তোমাৰ মতামত দাঙি ধৰা।

নীচের বিৱৰণটি পঢ়ো এবং তারপর প্রশ্নটির উত্তর দাও :

ধৰা হোক, সরকার ডাম্বুক নামের গ্রামে একটি চিকিৎসালয় স্থাপন করেছে। চিকিৎসালয়টিতে হিন্দুসকলকে বিনামূল্যে চিকিৎসা প্ৰদান কৰা হয়। অন্য ধৰ্মৰ লোকদের চিকিৎসাৰ জন্যে খৰচ নিজেদেরকে বহন করতে হয়।

ভাৰতের মতো একটি দেশের সরকার এধৰনের ব্যবস্থা নিতে পারে কী? তোমাৰ মতামত তুলে ধৰো।

गाहायनि फोरमायथिनायख्रौ फराय आरो बेनि उननि सौथिनि फिन हो :

हमनानै ला, सरकारा डाम्बुक मुनि गामियाव गंसे फाहामसालि गायसनो। फाहामसालियाव हिन्दुफोरनो बेसेन होनाउँ फाहामथाइ होनाय जायो। गुबुन दोहोरामनि सुबुंफोरा फाहामथाइनि खरसाफोरख्रौ गावनो बानस'नांगौ।

भारतबादि गंसे हादराव सरकारा बेफोरबादि राहा लानो हागौना? नौनि बिबुंथिख्रौ हो।

निम्नलिखित विवरण को पढ़ो और उसके बाद के प्रश्न का उत्तर दो :

मान लो, सरकार ने डाम्बुक नामक गाँव में एक अस्पताल का निर्माण किया। अस्पताल में हिन्दुओं को मुफ्त इलाज उपलब्ध कराया जाता है। अन्य धर्मावलंबियों को इलाज का खर्च खुद उठाना पड़ता है।

क्या, भारत जैसे देश में सरकार इस तरह की व्यवस्था कर सकती है? अपना विचार प्रस्तुत करो।

58. Suppose you are at a hardware store to purchase some goods and willing to pay your bill amount by cheque. But the store owner is refusing to accept the payment by cheque and asks you to pay by cash. You do not have cash with you.

What do you think why the store owner is refusing to accept the cheque? Suggest any alternative way of purchasing your goods that day.

1+1=2

ধৰাহুঁক তুমি এখন হাৰ্ডৱেৰ ষ্ট'ৰৰ পৰা কেইপদমান বস্তু কিনিব লৈছা আৰু চেকৰ জৰিয়তে তোমাৰ বিলৰ ধন পৰিশোধ কৰিব বিচাৰিছা। ষ্ট'ৰখনৰ গৰাকীয়ে কিন্তু তুমি চেকৰ

(61)

জৰিয়তে ধন পৰিশোধ কৰাটো মানি ল'ব বিচৰা নাই আৰু তোমাক নগদ ধনেৰে সেয়া পৰিশোধ কৰিবলৈ কৈছে। তোমাৰ লগত নগদ ধন নাই।

ষ্ট'ৰখনৰ গৰাকীয়ে কিয় চেকখন গ্ৰহণ কৰিব বিচৰা নাই বুলি তুমি ভাবা? সিদিনাখন তোমাৰ বস্ত্ৰকেইপদ কিনিবলৈ যিকোনো এটা বিকল্প উপায়ৰ পৰামৰ্শ দিয়া।

ধৰা হলো তুমি একাটি হাৰ্ডওয়্যার স্টোৰ থেকে কয়েকটি জিনিস কিনতে চাও এবং চেক দ্বারা তোমাৰ বিলের ধন পৰিশোধ করতে চাও। কিন্তু স্টোৰেৰ মালিক চেক দ্বারা বিল পৰিশোধ মানতে চাইছেন না এবং তিনি তোমাকে নগদ টাকা দিয়ে পৰিশোধ করতে বলছেন। কিন্তু তোমাৰ কাছে নগদ টাকা নেই।

স্টোৰটিৰ মালিক কেন তোমাৰ চেক গ্ৰহণ করতে চাইছেন না বলে তুমি ভাবো? সেদিন তোমাৰ জিনিসগুলো কেনাৰ জন্য যে কোনো একটা বিকল্প উপায়ৰ পৰামৰ্শ দাও।

হমনাই লা নোঁ গঁসে হাৰ্ডৱেৰ ষ্ট'ৰনিফ্ৰায় মোননৈসো বেসাদ বায়নো লাদোঁ আরো চেকনি গেজেরজোঁ নোঁনি ব্লিখ্বী সুখ'নো নাগিরদোঁ। নাথায় ষ্ট'ৰনি ব্লিগোমায়া চেকনি গেজেরজোঁ নোঁ রাঁ সুখ'নো নাগিরনাথখ্বী মানিনো নাগিরাখ্বী আরো নোগোদ রাঁজোঁসো সুখ'নো হোঁদোঁ। নোঁনি আখ্বাঈআব নোগোদ রাঁ গৈয়া।

ষ্ট'ৰনি ব্লিগোমায়া মানো চেকখ্বী আজাবনো নাগিরাখ্বী হোননাই নোঁ সানো? বৈ সানখ্বালি নোঁনি বেসাদফোরখ্বী বায়নো থাখ্বায় জাখ্বিজায়া মোনসে আলাদা রাহানি সুবুরন হো।

मान लो कि आपने किसी हार्डवेयर की दुकान से कुछ सामग्री खरीद ली है और आप चेक के माध्यम से अपने बिल का भुगतान करना चाहते हैं। परंतु दुकानदार चेक से भुगतान नहीं लेना चाहता है और आपको नकद राशि से भुगतान करने को कहता है। आपके पास नकद राशि नहीं है।

दुकानदार क्यों चेक लेना नहीं चाहता? सोचो। उस दिन आप अपनी सामग्री की खरीददारी के लिए किसी एक वैकल्पिक उपाय का सुझाव दो।

59. As per a 2022 report published by the World Bank, the life expectancy in some countries is mentioned below :

Country Name	Life Expectancy
Angola	62
Afghanistan	63
Pakistan	66
India	68
France	82
Norway	83
Australia	83
Japan	84

Why do you think the life expectancy in the countries like Japan, Australia, Norway, etc., is higher compared to that of the countries like India, Pakistan, Angola, etc.?

2

(62)

বিশ্ব বেংকে প্রকাশ করা ২০২২ চনৰ এখন প্রতিবেদন মতে কিছুমান দেশত প্রত্যাশিত আয়ুস তলত উল্লেখ করা হৈছে :

দেশৰ নাম	প্রত্যাশিত আয়ুস
এংগ'লা	৬২
আফগানিস্তান	৬৩
পাকিস্তান	৬৬
ভারত	৬৮
ফ্রান্স	৮২
নৰৱে	৮৩
অষ্ট্ৰেলিয়া	৮৩
জাপান	৮৪

ভারত, পাকিস্তান, এংগ'লা আদি দেশৰ তুলনাত জাপান, অষ্ট্ৰেলিয়া, নৰৱে আদি দেশত প্রত্যাশিত আয়ুসৰ পৰিমাণ কিয় বেছি বুলি তুমি ভাবা ?

বিশ্ব ব্যাংক দ্বারা প্রকাশ করা ২০২২ সনের একটি প্রতিবেদন মতে কিছু দেশের প্রত্যাশিত আয়ুষ্কালের তথ্য নীচে উল্লেখ করা হয়েছে :

দেশের নাম	প্রত্যাশিত আয়ুষ্কাল
অ্যাঙ্গোলা	৬২
আফগানিস্তান	৬৩
পাকিস্তান	৬৬
ভারত	৬৮
ফ্রান্স	৮২
নরওয়ে	৮৩
অষ্ট্ৰেলিয়া	৮৩
জাপান	৮৪

ভারত, পাকিস্তান, অ্যাঙ্গোলা ইত্যাদি দেশের তুলনায় জাপান, অষ্ট্ৰেলিয়া, নরওয়ে ইত্যাদি দেশে প্রত্যাশিত আয়ুষ্কালের পরিমাণ কেন বেশি বলে তুমি ভাবো ?

(63)

मुलुग बैंकआ फोसावनाय 2022 मायथाइनि मोनसे फोरमायलायबादियै, खायसे हादरनि हास्थायनाय आवैखौ गाहायाव होनाय जादों :

हादरनि मुं	हास्थायनाय आवै
एं'ला	62
अफगानिस्तान	63
पाकिस्तान	66
भारत	68
फ्रान्स	82
नरवे	83
अष्ट्रेलिया	83
जापान	84

भारत, पाकिस्तान, एंग'ला आरि हादरनि रुजुनायाव जापान, अष्ट्रेलिया, नरवे आरि हादराव हास्थायनाय आवैनि बिबाडा मानो गोबां होननाने नों सानो?

विश्व बैंक द्वारा जारी वर्ष 2022 के प्रतिवेदन के अनुसार कुछ-एक देशों की प्रत्याशित आयु नीचे दी गई है :

देश का नाम	प्रत्याशित आयु
एंगोला	62
अफगानिस्तान	63
पाकिस्तान	66
भारत	68
फ्रांस	82
नॉर्वे	83
ऑस्ट्रेलिया	83
जापान	84

भारत, पाकिस्तान, एंगोला आदि देशों की तुलना में जापान, ऑस्ट्रेलिया, नॉर्वे आदि देशों की प्रत्याशित आयु का परिमाण क्यों अधिक है? अपना विचार लिखो।

★★★